

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta št. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Resolucije,

sprejete na nedeljskih javnih shodih narodne stranke.

1. O deželnozborski volilni reformi.

Narodna stranka smatra splošno in enako volilno pravico kot edino pravo načelo, po katerem se sedanji volilni red za Štajersko spremeni dejanskim razmeram primerno ter bo zastopala to zahtevo v svojem javnem delovanju. Ker pa v tem trenutku ni pričakovati, da bi načelo jednake volilne pravice v deželnem zboru prodrlo, označimo ene najskrajnje meje naših zahtev, v katerih morejo štajerski Slovenci privoliti izpremembo deželnega volilnega reda po načelih zastopstva interesnih skupin.

Zahtevamo, da se reforma na vsak način izvrši le na podlagi neposredne volitve in načela, da zastopa vsak volilni okraj le eden poslanec. Zato se naj odvzame članstvo deželnega zbora virilistom, ki niso od nikogar izvoljeni, in zastopnikom obrtnih zbornic, katerih ta interesna skupina ne voli neposredno. Za število teh poslanskih mest naj se pa pomnoži zastopstvo mest in trgov in kmečkih občin.

Najodločneje zahtevamo, da se volilna pravica v velikem posestvu v prihodnje ne omeji samo na velike posestnike, ki so v deželne deske vpisani, ampak naj se kot pogoj volilne pravice v veleposestvu določi podobno kakor v okrajnih zastopih najmanj 120 K² direktnega zemljiškega davka, pa na vsak način brez prišteta davka od mestnih poslopij. Ako ostane število veleposestniških mandatov dosedanjemu enako, naj se na Spodnjem Štajerskem ustvari najmanj 4 geografična volilna okrožja za veleposestvo. Zoper majoriziranje Spodnje Štajerske vsled določitve, da vsi veleposestniki iz cele dežele izvršujejo volilno pravico le v eni volilni skupini, najodločneje protestiramo.

Zahtevamo nadalje, da se v prihodnje onemogoči majoriziranje slovenskih ali vsaj po večini prebivalstva slovenskih trgov od strani ponemčenih mest in trgov in zahtevamo, da se slovenskim trgov zagotovita najmanj dva mandata.

V kmečkih občinah naj se strogo izvede načelo, da odpade eden kmečki poslanec na Spodnjem Štajerskem na enako število kmečkega prebivalstva kakor na Srednjem in Gornjem Štajerskem.

Volilni okraji, zlasti dosedanji preobsežni celjski volilni okraj, naj se razdelijo in sprejmejo v eden volilni okraj oni sodni okraji, ki jih veže enakost gospodarskih interesov.

V splošni kuriji naj se volilec ne krati njih pravice s tem, da volijo v ti skupini še enkrat oni volilci, ki so opravičeni voliti tudi v drugih skupinah.

V deželnem odboru se naj Slovencem zagotovita po zakonu 2 mesti.

2. O kmetijskih zahtevah.

V očigled zanemarjanja kmetijstva slovenske Spodnje Štajerske od strani štajerskega deželnega zbora in odbora zahteva narodna stranka z vso odločnostjo:

1. Da se ustvari za deželo Štajersko posebni deželni kulturni svet, razdeljen po narodnostih slovenskega in nemškega z enako samostojnostjo in enakim delokrogom kakor na Češkem.

Začasno, dokler se štajerskega deželnega kulturnega sveta ne ustanovi, pa zahtevamo, da vplivata deželni odbor in c. kr. vlada pri c. kr. štajerski kmetijski družbi, katero tudi s slovenskim

denarjem podpirata, da dobijo Slovenci v tej družbi primerno zastopstvo, katero se njim sedaj iz narodnostne neustupnosti odreka, ter da skrbi družba za slovensko kmetijstvo primerno v isti meri, kakor za nemško.

2. Mi zahtevamo, da se z deželnim denarjem izdatnejše podpira poljedelstvo, živinoreja, sadjereja in vinogradništvo na Spodnjem Štajerskem, posebno pa zahtevamo, da se nastavi slovenski deželni kulturni uradniki in sicer tudi slovenski inženirji za regulacijo potokov, za izsuševanje itd., ter da se regulacijo potokov na Spodnjem Štajerskem od strani deželnega odbora z ono vnemo in razmerno v isti meri pospešuje in podpira, kakor se to godi na Gornjem in Srednjem Štajerskem.

3. Tudi zahtevamo, da se ustanovitev kmetijske šole v Št. Jurju ob Južni železnici pospeši, ter da se na sadjerejski in vinorejski šoli v Mariboru upelje slovenski kot učni jezik; izražamo tudi opravičeno željo, da bo deželni odbor naše stremiljenje po ustanovitvi kmetijskih zimskih in nadaljevalnih šol gmotno izdatno podpiral.

3. O podpiranju obrtništva.

Slovenski narod na Spodnjem Štajerskem zahteva za svoje obrtništvo od dežele ono podporo posebno iz obrtnopospeševalnega zaklada, kakoršna se daje nemškim obrtnikom; zahteva dalje, da se ustanovi za slovenske štajerske obrtnike slovenske obrtniške inštruktorje, katerih naloga bo, naše obrtništvo v slovenskem, vsakemu spodnještajerskemu obrtniku razumljivem jeziku o napredku v posameznih obrtniških strokah poučiti ter končno zahteva, da se obrtno združenstvo po poklicanih organih deželnega odbora, posebno po slovenskih obrtniških inštruktorjih oživi, od dežele pa gmotno podpira.

4. O zahtevah glede na šolstvo.

Narodna stranka smatra ljudsko izobrazbo za glavni predpogoj narodne osamosvojitve. Zaradi tega protestira proti vsakemu skrajšanju šolsko-obvezne dobe in poslabšanju ljudskega šolstva z uvedbo poldnevnega pouka. Iz vzgojevalnih in zdravstvenih razlogov pa se izreka za uvedbo nerazdeljenega pouka v ljudskih šolah.

Uvažujoč, da je vsestranski razvoj šolstva, kakor je vsakemu narodu potreben, mogoč samo tedaj, ako o njem odloča narod sam, zahteva narodna stranka za štajerske Slovence popolno avtonomijo na šolskem polju, za sedaj takojšnjo delitev deželnega šolskega sveta v slovenski in nemški odsek, oziroma ustanovitev posebnega oddelka za slovensko šolstvo pri deželnem šolskem svetu za Štajersko.

Narodna stranka zahteva od dežele dosledno izvršitev narodne ravnopravnosti na šolskem polju s tem, da se ustanovi razmerno število meščanskih in strokovnih šol na Slov. Štajerskem in da se ustanove manjšinske ljudske šole za Slovence ob jezikovni meji in sploh povsodi, kjer tvorijo Slovenci v nemških krajih kompaktno manjšino.

5. O uradniških imenovanjih na Spodnjem Štajerskem.

Spodnještajerski Slovenci slovesno protestirajo zoper sistematično germanizacijo sodnij in drugih javnih uradov na Spodnjem Štajerskem, katera je z zadnjimi imenovanji sodnikov v Laškem trgu, v Šoštanju in Konjicah dosegla vrhunec.

Mi zahtevamo za okraje z ogromnimi slovenskimi večinami, kakor so izključno vsi sodni okraji na Spodnjem Štajerskem, ne sicer politikujočih, na vsak način pa odločno slovensko narodne sodnike in druge uradnike, kakor jih zahtevajo in imajo vsi drugi avstrijski narodi.

Spodnještajerski Slovenci protestirajo zoper nečuvstvo preganjanje in zapostavljenje slovenskih uradnikov za nemškimi iz političnih razlogov. Protestiramo zoper nastavljanje ogromni večini prebivalstva po mišljenju in čuvstvanju odločno nasprotnih nemških uradnikov, ki so povrh le v nezadostni meri večji občevalnega jezika večine prebivalstva in vsled tega svoje uradne dolžnosti neizogibno sramotno zanemarjajo in sploh niso sposobni biti dobri sodniki na odkazanih mestih.

Spodnještajerski Slovenci zahtevajo od svojih državnih poslancev, da z vsemi sredstvi izposlušajo našim z zadnjimi sodnimi imenovanji kruto prikrašanih pravicam popolno zadoščenje.

6. Slovensko vsučiliško vprašanje.

Narodna stranka z ogorčenjem protestira proti preziranju Slovencev v vsučiliškem vprašanju. Svoječasno je vlada dala besedo, da se vprašanje slovenskega in italijanskega vsučilišča reši skupno ob istem času. Sedaj pa vlada rešuje italijansko vsučiliško vprašanje, ne da bi le z eno besedo omenila tudi slovensko vsučilišče. Narodna stranka zahteva, da vlada nemudoma in obenem z vprašanjem italijanskega vsučilišča reši tudi vprašanje slovenske univerze v Ljubljani, zahteva, da se takoj ustanovi pravna fakulteta, in poziva vse slovenske poslance, naj v rešitev tega izključno narodnega vprašanja zložno zastavijo vse sile.

Nedeljski shodi.

Shodi, katere je sklicala narodna stranka v nedeljo 13. t. m. so uspeli nad vse pričakovanje. Na tem nič ne spremeni dejstvo, da so imeli — in s tem se bodo po „Slov. Gosp.“ bahali! — v Bučočevcih in v Šmarju pristaši kmečke zveze večino; tudi v teh dveh krajih smo s shodi le pridobili in nič izgubili. Moralni uspeh shodov je bil tudi v teh dveh krajih velik in zato povdarjamo: minola nedelja je jasno pokazala, da so ideje narodne stranke in njeno delo neizbraten vir za ljudski napredek, in da ne bo tako lahko proti stranki s tako čistimi in vzornojasnimi načeli izvojevati boja „do uničenja“. Kulturna in gospodarska sila naroda, katero dviga v njem narodna stranka s svojim pozitivnim delom, mora slednjič upropastiti vsakogar, ki hoče pod hinavsko krinko sicer prepotrebne stanovske združitve duševno zaslužjiti naše ljudstvo.

Nedvomno najsijajnejši je bil shod v Slove-njem gradu. Nad 500 ljudi se je zbralo iz celega okraja in to par dni po onem tako slavljemem krščansko-socijalnem kurzu tamkaj. Gospodje klerikalci so sicer hoteli zborovanje menda prepričati s tem, da niso prepustili v Narodnem domu dvorane, katera je last posojilnice. Naj bodo veseli, da so vsled tega razjarjeni kmetje vendar ohranili mirno kri. Zborovanje se je vršilo v gostilniških prostorih. Obe sobi, kuhinja, lopa, vse je bilo polno. Pod okni zunaj na cesti do sredine trga je stalo polno ljudstva, ki ni imelo notri prostora. Predsednik je bil g. Ivan Verd-nik, podpredsednik g. Ivan Kac, zapisnikar g. Jakob Vrečko. V dolgoletnem lepem go-

vornu je dr. Štiker iz Celja razpravljajal o deželnozborski volilni reformi in o postopanju dežele nasproti Slovincem, o naših zahtevah do dežele, o zadnjih sodnijskih imenovanjih itd. Krasno je govoril g. Ivan Verdnik o ciljih in namenih narodne stranke, istotako med velikanskim navdušenjem g. državni poslanec Vinko Jez vnik o delovanju v državnem zboru. Zavrnil je napade klerikalnih listov na njegovo osebo. Na vsa nanj stavljena vprašanja je odgovoril v splošno zadovoljnost in se mu je na predlog gosp. Vrečka izrekla enoglasno zaupnica, se je odobril njegov vstop v jugoslovanski klub, in se je odločno zavrnilo Gospodarjeve napade. — H koncu je še g. Verdnik pozval vse navzoče, naj vstrajajo zvesto pri narodni stranki. Ljudstvo, ki je prihitelo po cele ure daleč, se kar ni hotelo raziti, tako željno je bilo pouka. — Rezolucije so bile vse enoglasno sprejete.

Lep je bil shod v Žalcu. Nad 300 ljudi se je zbralo v Hausenbichlerjevi dvorani; mnogo jih je moralo oditi, ker niso dobili prostora. Predsedoval je shodu g. župan Širca. Dr. Kalan iz Celja je razpravljajal o volilni reformi, drž. poslanec Franc Roblek pa o postopanju dežele nasproti Slovincem, o zahtevah Slovincem do dežele in uradov; zavračal je tudi na podlagi podatkov surove napade klerikalnega časopisja nanj in ljudstvo je te napade ogorčeno obsodilo, je izreklo z velikim navdušenjem zaupnico svojemu poslancu in pa vodstvu narodne stranke. Govoril je še g. nadučitelj Brinar iz Gotovelj o šolskih zadevah, g. Franc Pikel iz Žalca ter g. župan Cajner o kmečki slogi. Shod v Žalcu je zopet pokazal, da savinska dolina ni to, za kar jo hoče slikati „Slov. Gospodar“. Savinska dolina je trdni čeber narodne stranke, to bo pokazala pri prihodnjih volitvah. — Rezolucije so bile vse enoglasno sprejete in se je posebej glede zadnjih sodnijskih imenovanj brzojavno odposlal ogorčen protest narodnih zborovalcev.

V Župelevcih pri Brežicah se je zbralo nad 200 mož, res mož, resnih in značajnih. V velikem številu so došli vrli Kapelčani. Predsedoval je shodu g. Miško Zevnik. Dr. Božič iz Celja je ob splošni navdušenosti v dveurnem govoru razpravljajal o predmetih, ki so se obravnavali tudi na drugih shodih in o katerih so se sprejele rezolucije. G. nadučitelj Pečnik iz Kapel je še posebej govoril o gospodarskih zadevah v Kapelah, g. Zevnik pa o zadnjih volitvah v okrajni zastop ter o nepoštenem postopanju klerikalcev pri kompromisu, o čemur poročamo na drugem mestu. Ljudstvo je bilo razjarjeno nad politično nepoštenostjo dr. Benkoviča in njegove stranke.

Shod v Trbovljah je bil obiskan v velikem številu, posebno od strani socijalnih demokratov; to ni čuda, saj se je šlo za važno vprašanje, za volilno reformo. Ker so imeli socijalisti večino, se jim je dalo predsedstvo; predsedoval je gosp. Sitar. Govoril je o volilni reformi gosp. Rebek. Sprejele so se vse rezolucije razun one o naših zahtevah do dežele glede kmetijstva.

Shoda pri Sv. Marjeti pod Ptu'em in v Središču, na katerih je govoril urednik Spindler, sta dobro uspela. Na prvem je bilo pri Murkoviču v Malivasi do 100 ljudi, sami možje; predsedoval je veleposestnik g. Lepin, zapisnikar je bil g. učitelj Lesnik iz Zavrča. Vse rezolucije, ki so bile predlagane, so bile z odobravanjem sprejete. — V Središču je bilo nad 200 ljudi. Predsedoval je g. župan Šinko. Urednik Spindler je razpravljajal o volilni reformi; g. župan Šinko je govoril o zahtevah Slovincem do dežele ter je med splošnim odobravanjem ožigosal postopanje deželnega odbora v zadevi regulacije Drave. Leto za letom že dolgo časa pošilja svoje inženirje meseca majnika vsako leto „na izlet“ sem k nam — pravi govornik —, gospodje se lepo vozijo po Dravi, vlečejo dijete, Drava še pa danes dela škodo, kakor pred 10 leti. Če bi nam dali denar, ki ga po nepotrebnem „služijo“ ti inženirji, bi si lahko danes že Dravo s tem denarjem sami regulirali. — G. Klemenčič pojasni postopanje nemške zveze gasilnih društev v Gradcu nasproti slovenskim društvom. O tej stvari bomo svoječasno obširneje govorili. Vse rezolucije so bile soglasno sprejete, s posebnim ogorčenjem ona glede zadnjih sodnijskih imenovanj.

Št. Juri ob J. žel. Tukaj je strahovlada kaplana Žganka naravnost neznosna. Od hiše do hiše leta in nagovarja pristaše narodne stranke, naj pristopajo h kmečki zvezi. Vendar pa je bil shod narodne stranke tudi tukaj obiskan od nad 100 somišljenikov. Predsedoval je g. Čulek. V

večurnem govoru je razpravljajal g. dr. Kukovec iz Celja o raznih predmetih dnevnega reda; oglasil se je tudi g. Jesenek iz Dramelj ter g. Podgoršek, ki je izrazil željo, naj bi več cest na Sp. Štajerskem prišlo v prvi razred. Vse rezolucije so bile navdušeno sprejete. Dr. Kukovec je zavračal tudi razne napade klerikalnega časopisja na poslanca Robleka; z velikim uspehom je razkrinkal zborovalcem klerikalno laž o Roblekovem glasovanju za odprtje mej; z velikim uspehom je pojasnil tudi prednosti nerazdeljenega pred poldnevnim poukom. Shod se je v najlepšem redu in dostojno resnih mož zvršil.

V Vuhredu je govoril dr. Karlovšek iz Celja pred lepo udeležbo o vseh aktualnih zadevah. Žel je mnogo odobravanja za svoja lepa izvajanja in rezolucije so se sprejele enoglasno.

Shod v Šmarju pri Jelšah je bila krasna manifestacija za složnost slov. strank v narodnih vprašanjih. Že pred tretjo uro se je zbrala mnogobrojna množica v prostorni dvorani g. Habjana. Videl si pristaša narodne stranke poleg pristaša kmečke zveze, duhovnika poleg posvetnjaka. — Kmalu po tretji uri je otvoril g. Ferlinc, župan trga Šmarje, javno zborovanje. V predsedstvo je stopil tudi član kmečke zveze, g. Avgust Copf. Nato je razvil g. dr. Gvidon Sernec iz Celja v več kot enournem govoru naše skupne zahteve glede spremembe volilnega reda za deželni zbor štajerski in povdarjal, govorec o razmerju dežele nasproti štajerskim Slovincem, kako nas ravno dežela vedno sistematično zapostavlja in kako v Gradcu nimajo za nas denarja, če se gre za naše šolske in gospodarske potrebe. Ožigosal je tajno izdelovanje volilnega načrta in zahteval, da naši poslanci brezobzirno obstruirajo proti vsakemu nam Slovincem krivičnemu volilnemu načrtu in nam krivičnemu proračunu za leto 1908. Pravi, da Slovenci napram Claryju nimajo nobenega zapanja, ker ne reši vprašanja celjske gimnazije, ljudskih šol v okolici Celje itd. in ker sploh ničesar ne ukrene brez privoljenja Nemcev. Zahteva, da se uvede za Spodnji Štajer okrožno oblastvo. Občinstvo je dalo svoji nevolji proti vladi v Gradcu in sedanjemu volilnemu sistemu duška z burnimi medklici.

G. Smertnik iz Celja govoril je o uradniškem vprašanju, kako da smatra c. kr. vlada Spodnji Štajer za nemški teritorij in se ne ozira pri imenovanjih na ogromno večino slovenskega kmečkega prebivalstva čisto nič. Tako je imenovala v Laško, Šoštanj in Konjice 3 Nemce za okrajne sodnike na mesta, kjer so bili poprej Slovenci. Ljudstvo je klicalo: „To so turške razmere, to je hujše kot na Turškem.“

Nato je govoril g. Jakob Vrečko, kmet iz Ponikve, ki je povdarjal, da morajo vse slovenske stranke postopati v narodnih zadevah složno. Jože Stoklas in Dragotin Celič sta govorila o krajevni zadevi šolske stavbe.

Po končanih govorih so se sprejele jednoglasno rezolucije kakor jih imamo na drugem mestu, le s sledečimi spremembami: namesto besedila „narodna stranka“ se je djalo povsod: „Slovenci šmarskega okraja“. Pri šolski rezoluciji je odpadel prvi odstavek in je glasovala večina za poldnevni pouk, za šolski pouk tudi ob četrtkih in za skrajšanje počitnic na en mesec. Večina je izrekla tudi protest zoper zidanje novega šolskega poslopja v Šmarju.

Grozili so v Slov. „Slov. Gósp.“, da se bode v Bučečevcih našemu govorniku slaba godila. Ta se pa ni ustrašil teh groženj in dasi si svest, da bodo klerikalci skušali onemogočiti shod, je šel tja. Kaplan Golob je pripeljal svojo mladeniško družbo, požarnike iz Iljaševca v uniformah itd. in zasedel prostore. Bilo je naših in pristašev S. K. Z. (stranke kmečkih zapeljivcev!) nad 300, slednjih večina. Pametnemu in razsodnemu nastopu naših se je zahvaliti, da se je shod pod predsedstvom požarniškega „hetmana“ Šantla iz Iljaševca vršil dostojno in da je imel veliki moralni utis. G. urednik Lešničar je o volilni reformi in o naših zahtevah do dežele govoril tako temeljito in duhovito, da so ga splošno hvalili tudi nasprotniki. Brez vse strasti, brez vsakega hujskanja je govoril in dosegel velik uspeh. Govorili so še gg. Schneider, dr. Kreft, Kardinar in kaplan Golob. Povdarjamo, da je zvezar Kardinar povdaril sledeče: v narodnih vprašanjih naj obe stranki postopata složno. (Konstatiramo, da je isto povdarjal kmet Vrečko [tudi zvezar!] iz Ponikve na shodu v Šmarju!) Radovedni smo, kaj misli vodstvo S. K. Z. o tej nenaročeni zahtevi po skupnem postopanju v na-

rodnih vprašanjih, katero zahtevo smo mi že desetokrat povdarili. Odkrito povemo, da najdemo pri kmečkih pristaših S. K. Z. več narodnega čustvovanja kakor pri njenem vodstvu. — Rezolucij, katere so bile tudi na tem shodu predlagane, predsednik ni hotel dati na glasovanje. Razburila mu je namreč kri že prva rezolucija o volilni reformi; tam se izreka zahteva po odpravi treh virilistov iz deželnega zbora; ker sta med temi 2 škofa, je bil g. predsednik mnenja, da je rezolucija „proti veri“, ter ni dal ne te ne drugih na glasovanje. Ali so vam zagovorniki demokratskih idej (kakor se vendar po svojih listih hvalijo!) ti gospodje od S. K. Z. (stranke kmečkih zapeljivcev!) — Narodna stranka bo svoje delo na Muškem polju vkljub klerikalnim večinam na shodih nadaljevala. Baš shod v Bučečevcih je pokazal vso duševno zaostalost in onemoglost zvezarjev; ko se jih je pozvalo, naj vendar kje izmed njih predlaga kaj boljšega, so molčali kakor stena in obupno gledali drug drugega. Duhovala izvajanja g. Lešničarja pa so napravila globok utis. To je sad tega shoda.

Sv. Križ pri Mariboru. Odličen tako po številu kakor po uspehu je bil naš nedeljski shod, kateremu je predsedoval naš oče, vrli in priljubljeni župan g. Jakob Hlade. Z vidnim zanimanjem so poslušalci sledili raznim razpravam ter vse rezolucije soglasno sprejeli. Mir, bratstvo in ljubezen so vladali med nami in sosedi, ki so prihiteli od vseh strani. V znamenju prave svobode, resnice in odkritosrčnosti smo se pogovorili in stavili neustrašeni svoje opravičene zahteve do vlade. Dopisnika „Slov. Gospodarja“ pa naj bo sram svojih umazanih naklepov in prerokovanja, s katerim je sam sebe grdo blamiral. Ne mi, ampak ti zakrivaš svoj obraz in svojo črne dušo, ki je polna laži, hinavščine in zavijanja. Resnica je: kakoršen je človek sam, tako misli tudi o drugih. Nimamo niti časa niti volje, da bi se prepirali s tako podlo dušo, kakor si ti. V polni meri si vreden vsega našega zaničevanja in preziranja. Pomni si: ker seješ sovraštvo, boš žel vihar.

To je slika, verodostojna in jasna, nedeljskih shodov, ki so pokazali, koliko neizcrpljive sile spi v našem narodu. Pokazali so, da ima ljudstvo voljo brigati se za svojo gospodarsko in politično usodo, samo ga je treba dramiti in vzbujati. Narodna stranka si je postavila to slednje kot eno glavnih nalog: iti med ljudstvo, ga učiti, dramiti in dvigati njegov ponos in njegove gospodarske sile. Vkljub nasprotstvu od nasprotne nam politične strani vztrajamo na svoji določeni poti.

Iz političnega sveta.

Na Tirolskem so pri deželnozborskih volitvah dne 19. t. m. v kmečkih občinah i v laškem i v nemškem delu dežele prodrli na celi črti krščanskosocijalni kandidatje.

Za ogrske narodnosti. Veliki norveški pesnik Björnstjerne Björnson, znan že po svojih člankih o madžarskih nasilnikih, je pred kratkim izjavil, da namerava v kratkem v več člankih se zavzeti za nemadžarske narode na Ogrskem. Svet mora spoznati krivico, s katero postopajo Madžari proti drugim narodom.

V proračunskem odseku je poslanec dr. Plej stavil predlog, naj bi se upeljalo sajenje tobaka tudi na Spodnje Štajersko. Nasproti temu je povdarjal vladni zastopnik pl. Svoboda, da je danes, ko konzumenti skoro ne marajo več za srednjeevropski tobak, jako nevaren poskus z novimi nasadi.

Srbska skupščina. Vladna večina srbske skupščine je dovolila za prestolonaslednika in druge člane kraljeve rodbine letne plače (apanaže) 360.000 dinarjev.

Bivši italijanski minister Nasi je bil zaradi poneverjenja državnih denarjev obsojen na 11 mesecev 20 dni ječe in je za štiri leta izključen od vseh javnih uradov.

General Šteselj in drugovi. Pred dvema tednoma že smo po drugih listih prinesli vesti, da je proces radi Port-Arturja proti Šteslju in drugim generalom že končan. Takrat še vest ni bila

resnična. Te dni pa je sodišče zvršilo proces in general Šteselj je obsojen na smrt, general Fok je dobil ukor, Reis in Smirnov pa sta oproščena. Z ozirom na osebno hrabrost Štesljevo bo predlagalo vojno sodišče spremembo smrtno kazni pri Šteslju v desetletno trdnjavsko kazen.

Loto-igra. Proračunski odsek je dne 25. t. m. sprejel predlog poslanca Malika, naj se od leta 1909 naprej vsako leto odpravi deseti del lotokolektur. Vsled tega sklepa preneha leta 1920 loto-igra.

Avstrijska delegacija je v seji dne 25. t. m. sprejela predlog Latour-Schraffi za zvišanje častniških plač ter plač moštva. Proračun skupnega finančnega ministerstva za leto 1908. se odobri, istotako proračun skupnega najvišjega računskega čvera.

Letošnje cesarske vojaške vaje se bodo vršile največ v komitatu Šopronj na Ogrskem.

Novo železnice na Balkanu. V vsem evropskem časopisju se zadnje dni najživahnejše razpravljajo načrt novih železnic na Balkanu. Avstrijski minister zunanjih zadev baron Aehrenthal je v svojem govoru v avstrijski delegaciji naznanil, da namerava Avstrija v svrhu pospeševanja izvoza svojih industrijalnih izdelkov na jug zidati na Balkanu novo železnico in sicer kot nadaljevanje bosanske železnice od Sarajeva skozi Uvac, Novi Bazar v Mitrovico na Macedonskem, in da je za to progo dal tudi turški sultan svoje dovoljenje. Rusija je videla v tem preveliko in nevarno povečanje avstrijskega vpliva na Balkanu in je zato nemudoma alarmirala evropsko časopisje za drugo železniško zvezo na Balkanu, za zvezo Donave z Adrijo in sicer na eni strani iz Badujevaca na Srbskem skozi Niš, Skoplje in Bar, na drugi strani iz Sofije na Bulgarskem skozi Kumanovo, Skoplje v Bar. S tem bi bil celi Balkan preprežen z novimi železnicami. Samoobsebi razumljivo so balkanske države srbska in bolgarska z veseljem pozdravile ruski načrt, ker bi bilo s temi železnicami njih gospodarskemu napredku neizmerno pomagano. Na drugi strani pa je nemško časopisje naravnost divje na Rusijo in ji predbaciva verolomnost, kršenje mürzsteškega dogovora in bogvekaj vse. To je seveda le smešno divjanje, ki izvira edino iz onemogle jeze, ker si Nemštvo kljub vsemu podpiranju od strani avstrijske vlade vendar ne more tako lahko najti naravnostnega pota čez Balkan na izhod.

Državni zdravstveni urad se ustanovi na Dunaju. Njegove naloge bi bile v glavnem: nadzorstvo nad zdravstveno policijo, boj proti nalezljivim boleznim, odstranjenje zdravstvenih nedostatkov, ureditev vprašanja glede hranil, stanovanjske in šolske higijene, vpliv na zakonodajo in socialno politiko, delavsko varstvo, bolniške blagajne itd. Ta urad bi ne bil samo upravna, ampak tudi znanstvena ustanova. Nekateri listi predlagajo, naj bi se imenoval urad „zdravstveno ministerstvo“.

O Bosni se je razvila zadnje dni obsežna razprava i v avstrijski i v ogrski delegaciji. Šlo se je namreč za kredit, kateri bi se naj dovolil v proračunu bosniški upravi za tekoče leto. Kakor znano, je Avstrija glede Bosne le mandatar, ne pa lastnik Bosne, to se pravi, Avstrija je dobila od velesil nalogo voditi upravo v Bosni. V avstrijski delegaciji se je 13. t. m. razvila dolga razprava o Bosni, v teku katere so razni govorniki izražali svoje pomisleke in želje glede bosenske uprave. Posebej je češki poslanec dr. Kramář povdarjal, da treba Bosno vladati tako, da se ljudstvo v narodnem, političnem in gospodarskem oziru vzgaja; ne sme se pospeševati ene narodnosti na stroške druge, ampak vsem se mora dati enako svobodo, možnost razvoja in pospešiti gospodarski napredek. Skupni finančni minister Burian kot vrhovni upravnik Bosne je izvajal glede svojih načrtov v bodočnosti sledeče: Vsem trem veroizpovedanjem se bo dala najboljša cerkvena avtonomija. V politični upravi hoče zidati odspodaj navzgor in tako prebivalstvo politično vzgajati. Občine so ustvarjene, v kratkem se ustvarijo okrajni zastopi. Od teh preide k okrožjem in konečno k deželni zastopstvu, deželni zborni. Zborovalna in društvena postava za Bosno bo v kratkem izdelana, in bo dajala prebivalstvu čim mogoče največjo svobodo. Po-

polnoma svobodna zborovalna pravica se seveda ne more dati! Glede šolstva je Bosna danes res še na slabem, a upati je, da se bo tekom let doseglo, da bo vsak šoloobvezen otrok mogel obiskovati šolo. — V enakem smislu je govoril Burian tudi v ogrski delegaciji.

Kakor je videti iz teh površnih potez, minister obljublja mnogo. Če se bo le nekoliko tega v kratkem izvedlo, pomeni to gotovo velik napredek, ker gotovo je, da Bosna, katere prebivalstvo je od časa okupacije pa do danes v izobrazbi neizmerno napredovalo, to zasluži in mora imeti.

Italijanska pravna fakulteta na Dunaju in Nemci. Kakor smo že sporočili, namerava vlada na Dunaju začasno ustanoviti italijansko pravno fakulteto, in pisali smo, da se Italijani tudi začasno s tem zadovoljujejo, ne odstopijo pa seveda od svoje konečne zahteve po italijanskem vseučilišču v Trstu. Spominjamo se še burnih dni l. 1904, ko je vlada v Inomostu ustanovila pravno fakulteto, spominjamo se krvavih bitk med nemškimi in laškimi burši, demoliranja laških hiš itd. Nemško časopisje je takrat drzno hujskalo proti tujcem Lahom v Inomostu, kakor ob vsaki priliki drzno hujska proti slovanskim visokošolcem na Dunaju in v Gradcu kot tujcem in gostom. Sedaj je nemško časopisje ne samo mirno, ampak naravnost pozdravlja ustanovitev laške pravne fakultete na Dunaju. Pa zakaj? Na to odgovarja graška „Tagespost“: „Če se bo končno Dunaj izvolil, naj bi se opustil malenkostni odpor in naj se vzame dejstvo z neko gotovo toploto na znanje. Velik pogrešek nemške politike v Avstriji je, da stoji mnogokrat brez zaveznikov. Italijani pa so v pokrajinah ob Jadranskem morju mnogokrat zaveznički Nemcev proti razširjevalnim željam Slovanov... Ta zgodovinski spomin naj bi pripomogel ustvariti boljše razmerje med Nemci in Italijani.“ — Tako! Predpust bo kmalu pri kraju, zato še v naglici snubijo!

V trgovinski pogodbi med Avstrijo in Srbsko katera se je baš sklenila, je med drugim določena skupna živinozdravstvena kontrola, to se pravi, živino, ki se ima izvoziti iz Srbske k nam, pregledajo že na srbskih tleh živinozdravstveni organi obeh držav. — Srbiji je dovoljen uvoz žive perotnine.

Poštnohраниliščno poslovanje bodo uvedli tudi v Bosni.

Protinemški bojkot poljskega plemstva. V Varšavi je prišlo o priliki proslave rojstnega dneva nemškega cesarja Viljema od strani poljskega plemstva do ostre demonstracije proti Nemcem, radi novega pruskega zakona, ki hoče razlastiti Poljake na Poznanskem. Poljsko plemstvo je obvestilo vse lastnike hotelov, da bojkotirajo vsi Poljaki oni hotel, kjer bi priredil nemški konzul slavnostni banket v proslavo Viljemovega rojstnega dne. Radi tega so odklonili po vrsti vsi lastniki hotelov ponudbo nemškega konzula ter ni hotel na noben način nihče dati svojih prostorov na razpolago. Banket se je moral naposled vršiti v vojašnici ruskega polka, čegar imetelj je nemški cesar Viljem.

Cesarjeva šestdesetletnica. — Cesar Franc Jožef se je izrazil, naj bi se njegova šestdesetletnica ne obhajala z nepotrebnimi prireditvami, ampak naj se slavi z deli človekoljubja, posebej za blagor otrok. Vlada je v smislu teh besed že izjavila, da hoče osnovati veliko akcijo za oskrbo in obrambo otrok. V širokih krogih prebivalstva so cesarjeve besede našle globok odmev.

† **Ignac pl. Plener.** Markantna politična osebnost iz prejšnjih časov je preminila dne 17. t. m. z Ignacem pl. Plenerjem. V 98. letu starosti je umrl mož, ki je doživel burne čase l. 1848 in 1849, bil član več ministerstev, vztrajno delaven, neupogljiv. Bil je med onimi, ki so izdelali za Avstrijo ustavo. Bil je v prvem meščanskem ministerstvu trgovinski minister. V svojem mišljenju je bil pač birokrat, kakor v tistih dneh ni drugace pričakovati, a vendar liberalnega mišljenja.

Strahovlada na Hrvaškem. V Ludbregu so na brzojavni ukaz deželne vlade aretirali znanega vodja kmečke stranke Stjepana Radiča ter ga privedli v Zagreb. Radič je obtožen veleizdaje, ker je v svojem listu „Dom“ pisal: „Med Hrva-

ško in Ogrsko ne more biti skupnosti.“ Edini povod pa je bil banu ta, ker je Radič neumoren in strasten agitator ter se ga hoče na ta način pri predstojećih saborskih volitvah odkrižati. — Radič bo vkljub temu, oziroma baš zaradi tega, skoraj gotovo izvoljen. — Volilni boj je dosegel po celi deželi vrhunec. Zadnje dni je odšlo iz Zagreba kakih 200 vseučilišnikov po deželi za agitatorje. Vlada je baje pokrajinske oblasti brzojavno pozvala, naj zabranijo vseučilišnikom bivanje po deželi.

Hrvaška vlada z banom Rauchom in podbanom Czernkovichem je skušala na vse mogoče načine, i z obljubami i z nasiljem, uplivati na uradništvo, da bi glasovalo za vladine kandidate. Odločen odgovor na to vladno predrznost je bil velikanski shod hrvatskih uradnikov v nedeljo 23. t. m. v Zagrebu. Bilo je na shodu do 3000 ljudi, po večini uradniki. Shod je sprejel ostro rezolucijo za svobodo pri volitvah, kakor je zajamčena po postavi, katero vlada gazi v tla.

Na Češkem so se zvršile deželnozborske volitve v kmečkih občinah v znamenju skoro popolnega poraza klerikalizma. Na političnem površju so sedaj i v češkem i v nemškem delu dežele agrarci (kmečka stranka). — V 49 čeških okrajih je v prvem boju izvoljenih 33 agrarcev, 1 samostalni agrarec, 1 Mladoček in 1 klerikalec. V 13 okrajih so druge volitve in bodo tudi te okraje po večini dobili agrarci. Na češke agrarne kandidate je odpadlo 101.435 glasov, na klerikalne 32.083, na socialnodemokratske pa 20.544 in na mladočeške 8.933. To je vsekakor vesel pojav in znamenje, kako daleč privede pozitivno kulturno delo vsak narod. — V 30 nemških okrajih je izvoljenih v prvih volitvah 12 nemških agrarcev, ostalih 14 pripada raznim drugim strankam. V 4 okrajih se vrše druge volitve. — Izvoljena sta tudi nemški in češki ministerjok Peschka in Prašek.

Na Tirolskem so pri deželnozborskih volitvah razun v par mestnih okrajih na celi črti zmagali krščanski socialci. Stara klerikalna stranka, nekdanja največja opora politike tirolskih škofov, je popolnoma podlegla.

Proti protipoljski politiki pruske vlade je priobčil nemški državni in pruski deželni poslanec Albert Traeger oster članek v dunajski „Neue Freie Presse“; odločno obsoja za voženo prusko politiko nasproti Poljakom in pravi, da ne bo vedla do cilja.

Socialna demokracija na Hrvaškem je postavila v 22 okrajih svoje kandidate.

Dopisi.

Sv. Križ pri Mariboru. V petek dne 7. t. m. je legel k večnemu počitku na križanskem pokopališču 72 let star mož, ki je bil dolgo vrsto let velekoristen ud človečke družbe. Karel Pajtler ali podomače Prapnikov Karel je bil ta mož. V mladih letih se je bil Karel izučil krojaštva, prepotoval potem skoraj vse dežele avstro-ogrskih držav, ogledal si 47 mest, potem pa se vrnil v svoj rojstni kraj, katerega ni več zapustil do smrti. Karel je bil na glasu kot izvrsten krojač in čez vse varčen prizezoval c snovi za novo obleko. Meril je in meril tako dolgo, da je vraslo iz malega kosa veliko. Šivanko je rajnik kaj rad zamenjaval z vinjakom, kopalico, krampom, motiko, škarjami, žago itd. Četudi sam ni imel posestva, bil je za druge vnet sadje- in vinorejec. Njemu v spomin raste po naših brdih na tisoče sadnih dreves in ameriških trt. Svoje dni je moral užiti mnogo zasramovanja zaradi slovenščine, katere vnet zagovornik je bil vedno. V veseli družbi je rad prepeval. Bil je skozinski pošten človek. Bodi pridnemu delavcu lahka domača gruda! Njegovim delavnim rokam posmrtna čast!

Dramlje. Župnik Ogrizek ne da miru. Na opombo doktorjev Rajhov, da je župnik kazal očitno mržnjo do njiju, še predno ju je osebno poznal, si upa v zadnjem „Slov. Gosp.“ trditi: „Župniku ni znano, da jih je kje žalil.“ To Vam gospod župnik torej tudi ni znano? Zelo škoda, da sta zvedela Rajha stvar tako pozno, da Vam ne moreta poživiti Vašega spomina tam, kjer bi se Vam za plačilo dalo par porcij ričeta. Ali

menda niste Vi tisti drameljski župnik Ogrizek, ki je lansko leto na potu od podružnice Marija Dobje proti domu imenoval oba doktorja Rajha oderuha? Si še morda upate tajiti, da ste rabili to besedo, s katero ste na nečuvnen način žalili takrat Vam še osebno neznana doktorja Rajha?

Svojim župljanom pridigate, naj ljubijo svojega bližnjega kakor samega sebe, Vi sami pa brez vsakega vzroka žalite. Drugim zabičujete, da se morajo svojih grehov spokorno spovedati in ne smejo ničesar prikriti, Vi pa se na žalitev ne morete več spomniti. Ali se Vam ni treba ravnati po onih prelepih besedah sv. pisma, ki se približno glase: In če si že stopil pred žrtvenik, pa se spomniš, da si brata razžalil, pusti daritev ter pojdi in se spravi poprej z bratom.

Dopisnik „Slov. Gosp.“ se pa upa celo trditi, da je bil poglavitni namen župnikovega govora, tudi oba g. doktorja potolažiti, nič pa žaliti! — Človeku, ki je videl, kak utis je napravil Ogrizekov nagrobni govor na zbrano ljudstvo, se mora ali tako zavijanje v dno duše studiti, ali pa mora nehote začeti premišljevat, nima li ona oseba prav, ki se je po dotičnem govoru izrazila, da se po njegovem mnenju župniku meša.

Šentjanž na Dravskem polju. Je to mogoče? Pri nas službuje že nad 30 let zvesto in pošteno mežnar, je osivel v svoji službi in je oče mnogih otrok. Sedaj se ga pa hoče kratkoma iz službe spoditi, ga spraviti ob kruh in pahnti tako v veliko bedo. Uči-li tako Kristusov nauk?! To je vnebovpijoča krivica. — Radovedni smo le, kje tiči vzrok tega „krščanskega“ početja. Kaki ste to kristjani, ki nosite vero samo na jeziku, v srcu pa sovraštvo?! Kdo bi se potem čudil, če peša vera?!

Šmiklavž pri Slovenjem gradcu, dne 9. svečana 1908. — Podpisani posestniki se gospodu državnemu poslancu Vinko Ježovniku iskreno zahvaljujemo za izdatno državno podporo, katero nam je priskrbel lansko leto kot odškodnino za pozebilo ozimino in ga uljudno prosimo, da bi še tudi zanaprej tako marljivo deloval v prid nas kmetov, kakor dosedaj. — Zahvaljujemo se pa tudi vodstvu narodne stranke, da nam je omogočilo si izvoliti poslanca po svoji volji. Dolej še nikoli nismo slišali, da bi se delila v našem kraju državna podpora za pozeb. Vemo pa tudi, da bi tudi drugi poslanci nikoli ne bili tako delavni, če bi ne bilo narodne stranke.

Uran Ludvik, Ivan Pečovnik, Martin Groblnik Anton Pušnik, Franc Priterznik, Miha Kronkar Simon Božič, Juri Rotovnik, Franc Rožanc, Juri Mirkac, Fortunat Rotovnik, Alojz Vanovšek, Jernej Tučman, Florjan Zalesnik.

Laški trg. Učiteljsko društvo za laški okraj je zborovalo dne 16. t. m. v Zidanem mostu. Bilo je navzočih tri četrtine članov. Stanovsko zavednost so posebno pokazale vrle učiteljice. — Govorilo se je o marsičem važnem, posebej o Pesekovi knjižici: „Na deło med ljudstvo“. — V novi odbor so voljeni: načelnik A. Gaus, namestnik J. Jurko, tajnika: Lebar in gca Umberger, blagajnik Sorčan, pevovodja Plavšak.

Razven teh so še odborniki: Četina, Kern, Kuhar. Delegatom za posvetovalni odsek Zveze slov. učiteljstva za Štajersko so se izvolili tovariši Roš Miloš, gca Umberger in Lebar.

Izven tega se je povišalo letnino na 4 K in po 40 vin. prispevka društveni blagajni od tistih, kateri se neopravičeno odtegujejo zborovanjem.

Opominjalo se je na sklep „Zaveze“ zborujoče v Šoštanju, da je dolžnost vsakega učitelja, pristopiti učiteljskemu društvu dotičnega okraja. Prihodnje zborovanje se vrši v Hrastniku dne 5. aprila t. l.

Na veselo svidenje tudi oni, ki smo jih tokrat še pogrešali. Stanovska zavednost in solidarnost: „Na zdar!“

Iz Dramelj. Kdo bi si neki mislil, da je župnik Ogrizek eden izmed najuspešnejših agitatorjev narodne stranke! Ni je namreč skoraj pridige, v kateri bi se ne obregnil na ta ali oni način ob narodno stranko, — a kaj je dosegel? Ljudje so začeli uvidovati, da ni vse beseda božja, kar slišijo iz ust svojega pridigarja, marveč da iz marsikaterih njegovih besed odmeva le bojni klic: proč z vsem, kar ne trobi slepo v rog najnestrpnejšega klerikalizma.

Uspeh župnikovega truda je za narodno stranko silno ugoden, kar kažejo najbolj državno in deželno-zborske volitve, glede katerih se sploh le malo spodnještajerskih občin lahko primerja z vrolo občino Dramlje. Pri volitvah so dobili namreč Terglav 20, Zdolšek 35, dr. Povalej 66, Rob-

lek 156 glasov.

Če se pomisli, kako neumorno pridno je zlasti pri volitvi v deželni zbor agitiral župnik Ogrizek sam, a je spravil komaj 20 mož za Terglava na volišče, se pač vidi, da so Drameljčani večinoma že spregledali, in se ne dajo več od župnika slepo komandirati.

Izborni delate, gospod župnik, hvala Vam za Vašo izdatno pomoč in ostanite nam še naprej tako naklonjen.

Iz ormoškega okraja. Cerkveno skladni odbor župnije sv. Miklavž je leta 1905 po konkurenčnem potu oddal poprave in nove naprave pri cerkvi in nadarbinskem poslopju (župnišču) ter svoto po davku razdelil na posamezne farane. Pri skladni razpravi je izpovedal nadarbinar (g. župnik), da nima cerkev prostega kapitala in on nobenih dohodkov, tedaj ta dva faktorja ne moreta prispevati, nemški vit. red kot patron pa se je po svojem zastopniku zavezal, da eno tretjino od konkurenčnega zneska plača. Ostala svota se razdeli med farane. Proti tej krivični odmeri je vložilo 20 posestnikov ugovor na c. kr. okrajno glavarstvo, katero je odsodilo, da mora nemški vit. red polovico stroškov nositi, vse drugo pa odbilo.

Proti tej razsodbi se je vložil ugovor na c. kr. namestništvo. Povdarjalo se je, da ima cerkev nad 10.000 K prostega premoženja, da znašajo letni dohodki prebendarja (župnika) nad 1500 K v gotovini, ne vračunivši dohodkov od veleposestva nadarbine. Ta dva faktorja se imata teduj tudi k konkurenci pritegniti. C. kr. namestništvo je tem ugovorom ugodilo, priznalo, da je konkurenčna razdelitev krivična — zato je isto ovrglo in ukazalo novo razdelitev konkurenčnih prispevkov. Nadarbinar je tedaj vedoma neresnico izpovedal, trdivši da nima ne cerkev ne on kapitalij, katere po postavi v konkurenco spadajo.

Prispevki po novi razdelitvi bodo precej manjši, zato bo moral cerkveno-skladni odbor posestnikom, ki so tirjatve že vplačali, nadplačila vračati. Posestniki! tirjajte iste z 6% obrestmi nazaj in to po pravici — saj se je cerkv. skladni odbor pod okriljem c. kr. okrajnega glavarstva upal v juliju 1907 z dostavljenimi „Plačilnimi nalogi“ za predpisane prispevke 6% obresti že od 1. junija zahtevati. Šilo za ognjilo!!

Grabe pri Središči. Naša Marijina družba ima 32 članic. Letošnje volitve prednice se niso vse članice udeležile. Oddanih je bilo 45 listkov; — za prednico izvoljena K. je dobila 22 glasov. Neka članica vpraša, kako da je več listkov nego članic? Predsednik jo pomiri z besedami: „jaz jih nisem pisal“ in volitev je bila končana.

Štajerske novice.

Preganjanje „liberalke“ v ljudski šoli! Vsled ponovnih popolnoma krivičnih očitaj, da baje mladino pohujšujemo, smo prisiljeni objaviti danes slučaj, ki nam nasprotni stranki in častiti duhovščini menda ne bode prijeten, ki se pa skoro ne da zamolčati. Odkriva namreč žalostno sliko vzgoje naše mladine in brezprimerno krivičnost naše duhovščine ne le proti odraslim, ampak celo proti nedorasli deci, ki je sumljiva „liberalstva“. Slučaj je popolnoma resničen. Dne 14. t. m. je katehet ljudske šole šolskih sester v Celju pater kapucin Ludvik Rantaša (znan od pridige o opici!) v šolski sobi pred vsemi učenkami 7. razreda izjavil, da je dobil o nekaterih dekletih pismo, v katerem se mu o dekletih nekaj tacega poroča, da ga je sram povedati, zlasti da se nahajajo med učenkami „liberalke“. Dve šolski deklici in sicer 13 letno Minko Slaje in 13 letno Gizelo Karnjovšek je pri ti priči izključil iz šole. Opravičeno razburjeni stariši so zahtevali zaman pojasnila. V tem času se je izdal osmošolec repetent Anton Čečko, ki je pri stariših ene izmed izključenih deklet na stanovanju, nasproti bratu Minke Slaje, da je on povzročil izključitev, ker je pisal o njej patru Ludviku neko pismo, ne sicer z namenom, da bi bila izključena, ampak da bi jo „postrašil“. Mati izključene deklice Marija Slaje, ki se že dolgo pritožuje čez dijaka Antona Čečka, da noč in dan po ulicah leta in med dijaki „liberalce“ išče in patru Ludviku naznanja, je zahtevala, da vidi pismo, ker hoče vedeti, kaj se je o deklici pisalo. In evo vam naravnost žalostne slike ovađstva, katero vlada med mladino, evo pisma. Dijak Anton Čečko piše dne 26. januarja 1908. na naslov:

„Velečastiti gospod p. Ludvik! Častiti gospod! Ko sem bil pred Božičem pri Vas, sem Vam že tedaj nekaj pravil o liberalizmu v dekliški šoli pri šolskih sestrah. Zdaj sem še vse natančneje zvedel. Večina deklet je tamkaj baje liberalna, kar skoro ni verjetno. Imajo organizacijo, kakor se da sklepati iz besed Minke Slaje: „K Vam ne morem več, ker sem že tam dala besedo.“ In: „V liberalnem programu sem videla, da ni nič proti veri.“ — Delajo se nerca z vsem, kar se tiče naših katoliških idej, akoravno se strinjajo v srcu z našimi nazori, ker se še verne. Sovraštvo do nas se jim je že vsadilo v srce. Sčasoma postajajo tudi njih nazori liberalni, ker bodo občevali z liberalci, katerih večina je brezverskih. — Vprašalo se me je, če bomo ustanovili tudi mi kako knjižnico in če bo taka, da bodo tudi liberalci dobili notri knjige. Jaz sem pa rekel: „Liberalni dijaki imajo že svojo knjižnico in tja hodite tudi „ve liberalke“ (!) po knjige. Med nami je razloček kakor noč in dan in mi nimamo z liberalci nič opraviti. Oni so izdajalci našega naroda, ker so izdali njegovo najsvetejšo svetinjo, sveto vero.“ Naravnost ne morem izvedeti ničesar, po ovinkih in iz obnašanja pa posnamem marsikaj. Toliko, da veste kot njihov katehet. Z velespoštovanjem osmošolec Čečko l. r.“

Če človek to čita, zdi se mu skoro nemoogoče, da bi to pismo ne bila pustna šala. vendar je pa britka resnica. Dve trinajstletni šolski dekleti ste bili na podlagite ovađbe samolastno iz šole iztirani. Brez preiskave, brez zaslišanja, brez vednosti staršev! Pater Ludvik je prestrašenemu očetu Ivanu Karnjovšku dal le pojasnilo: „Vaša hči gotovo ne bode nazaj sprejeta, zakaj, boste že še izvedeli.“ Iz pisma jasno sledi, da je Anton Čečko eden izmed onih, ki so od duhovnikov nastavljeni kot policaji ne le nad šolskimi tovariši, ampak celo — nad ljudskimi učenkami. Kakor noč in dan je razloček med slovensko mladino! Liberalci nismo več le mi odrasli, šolski otroci niso več varni pred tem obrekovanjem in celo pred preganjanjem, če so sumljivi, da so liberalni. No, danes, ko naša duhovščina take komedije počenja, se pa menda cerkvi vendar slabo ne godi! Napuh pa gre pred padcem!

Shodi narodne stranke in svetovno časopisje. Shodi narodne stranke od zadnje nedelje so napravili tudi na vladue kroge in nemško javnost mogočen vtis. O shodih so poročali vsi veliki dunajski listi. Narodna stranka priredi še pred veliko nočjo zopet in sicer enotno na eu dan mnogoštevilne shode po vseh okrajih Spod. Štajerske.

„Tagespost“ in mi. V zadnjem času ti graški judje naravnost nesramno pišejo o narodni stranki in sicer ne le v narodnih zadevah, ampak tudi, kar se razmerja med narodno in klerikalno stranko tiče. Tozadevna poročila očividno izvirajo iz slovenskih klerikalnih krogov. Častitamo klerikalcem k njih judovskemu pokroviteljstvu! Nas pa le veseli, da smo postali predmet take strupenega nasprotstva nemških listov, ker nam je to najboljšje jamstvo, da smo na pravi poti. Organizirano delo naše stranke utegne pa tudi res biti smrt — umetnemu nemštvu na Spodnem Štajerskem, k čemur nam Bog pomagaj!

Volitve v brežiški okrajni zastop in poštenjak dr. Benkovič. Sporočili smo, kako so se zvršile volitve v brežiški okrajni zastop v veleposestvu na podlagi kompromisa med obema slovenskima strankama. Kompromis je bil sklenjen na sledeči način. V veleposestvu se volijo razun enega pristaši narodne stranke, v kmečkih občinah razun enega pristaši kmečke zveze. Slovenski veleposestniki, ki stoje razun par mož v taboru narodne stranke, so pristali na ta kompromis, dasi je krivičen, ker so dobro vedeli, da je od njega odvisna zmaga Slovencev. In tako je v veleposestvu bil izvoljen tudi klerikalce Geric. — V kmečkih občinah pa so klerikalci, v prvi vrsti dr. Benkovič, snedli dano besedo in so vkljub kompromisu izvolili same svoje ljudi. Pribijemo, da je kriv edino dr. Benkovič. To hočemo dokazati. V veleposestvu je pristašev narodne stranke najmanj 14, pristašev kmečke zveze največ 4. Po tem, za klerikalce skrajno optimistično računanim razmerju bi imeli oni dobiti v veleposestvu 2 mandata. V kmečkih občinah pa je bilo med volilnimi možmi pristašev narodne stranke 16, in pristašev kmečke zveze 24. Po tem popolnoma dejstvenem razmerju bi morali

odpasti na narodno stranko pri pravičnem kompromisu od 10 mandatov 4, na klerikalce 6 mandatov. Vendar kakor rečeno, slovenski narodni veleposestniki so se udali kompromisu na prvotni podlagi in ga pri volitvah v veleposestvu tudi pošteno držali. Na volilnem shodu dne 12. t. m. je dr. Benkovič dal besedo, da bodo njegovi pristaši v kmečkih občinah volili enega pristaša narodne stranke. Na dan volitve dne 19. t. m. so imeli pristaši obeh strank zopet skupno posvetovanje. Tam so izjavili pristaši narodne stranke, da bi jim z ozirom na to, ker so v veleposestvu na željo dr. Benkoviča poleg klerikalca Gereca izvolili tudi barona Moscona, ki ni klerikalec, pa tudi ne pristaš narodne stranke, in z ozirom na to, ker imajo od 40 volilnih mož oni svojih 16, šli 4 ali najmanj 3 mandati v kmečkih občinah, da se pa z ozirom na kompromis zadovoljujejo z enim. Kljub temu so pa klerikalci razbili kompromis ter volili same svoje moze. Volilni mozeje narodne stranke so z ozirom na to oddali prazne glasovnice. Za celim komplotom je stal seveda dr. Benkovič. Pa še tisti dan ga je spekla vest in je takoj (19. t. m.) pisal pismo voditelju narodnih veleposestnikov g. Janežiču, v katerem se hinavsko opravičuje ter v njem tudi trdi marsikatero neresnico. Piše, da je on volilne moze kmečkih občin, na katere ima kaj upliva, pismeno pozval, da za Kapele v smislu dogovora volijo g. Zevnika. „Večina teh“ — pravi — „je bila s tem tudi zadovoljna, a na današnjem shodu (19. t. m.), katerega se nisem udeležil in z nikomur prej govoril, so gg. Cetin, Zevnik, Kene in dr. zahtevali, da se izvoli še več njih pristašev, četudi smo se mi v veleposestvu zadovoljili le z g. Gerecom, imamo pa v veleposestvu izmed 16 gotovo 4 naše pristaše.“ En stavek — tri neresnice! Dejstvo je namreč, da je dr. Benkovič pred skupnim posvetovanjem dne 19. t. m. se pogovarjal s Podvinskim; dejstvo je, da je takoj po tem pogovoru odšel; dejstvo je, da sta se s Podvinskim na ta način postopanja dogovorila in da je torej že pred skupnim posvetovanjem bil kompromis od strani klerikalcev razbit; dejstvo je dalje, da Cetin, Zevnik, Kene itd. niso zahtevali več svojih v zastop, ampak so le izjavili, da bi jim šlo več odbornikov, da se pa zadovoljijo v smislu kompromisa z enim; dejstvo je konečno, da dr. Benkovič nima v veleposestvu 4 pristašev. — Dalje pravi: „Ker so se duhovi danes precej razburili, ni prišlo do sporazuma in je vsaka stranka volila svoje kandidate.“ Zopet laž! Dr. Benkovič in Podvinski sta snedla svojo čano besedo, ker jima je šlo za nadmoč kmečke zveze v zastopu, sta umetno razburila duhove; naši pristaši pa sploh niso volili svojih kandidatov, ampak so oddali prazne glasovnice. — Tako stoji stvari in zato je naravnost drzno, ako pravi dr. Benkovič v koncu svojega pisma: „Jaz odkritosrčno obžalujem, da se gg. Cetin, Kene in Zevnik sami niso hoteli držati kompromisa.“ — O dr. Benkovičevi politični poštenosti izgubljeni besede bi bilo odveč. Osvetlili smo jo že dovolj. Naj služi današnji odlomek naše politične zgodovine javnosti v proučevanje naših političnih značajev iz vrst klerikalne stranke, — nam pa bodi glasen memento, koliko je dati na vse lepe besede in zlate obljube, v nauk, kakí mozeje-besede so ljudje dr. Benkovičevega kalibra.

Duhovniška stranka nas je prodala? Ves narod na Sp. Štajerskem je zadnje nedeljo ogorčeno protestiral zoper nečuvena imenovanja sodnikov za Šoštanj in Konjice. Ob istem času pa izvemo, da je vendar molk „Slov. Gospodarja“ o teh imenovanjih in ustavitve kazenskega postopanja zoper dr. Povaleja v tesni zvezi. Klerikalna stranka je prodala Šoštanj in Konjice Nemcem zaradi osebe enega svojih pristašev, ki je počel nerodnost na shodu v Št. Jurju, da je orožnika sunil! Mi to trditev z vso odločnostjo vzdržujemo, ker smo o tem obveščeni iz najzanesljivejšega vira in tu noben popravek nič ne pomaga. Šramota takim slovenskim poslancem in taki „slovenski“ stranki!

„Za vero nikogar ne vprašamo! Samo da ste naši pristaši . . .“ Tako je govoril na nekem javnem shodu ob lanskih volitvah vodja vseh slovenskih klerikalcev in njih vrhovni poglavar dr. Šusteršič. Tako delajo tudi naši klerikalci na Štajerskem. Po časopisih kričijo, da je vera v nevarnosti itd. Na drugi strani pa razni njihovi agitatorji, v prvi vrsti kaplani, hodijo od hiše do hiše, posebej k pristašem narodne stranke ter jih pridobivajo za kmečko zvezo. In če se kate-

rega enkrat vrže na cesto, pride drugkrat, kakor židovski agent. Obljube, zlata vredne, delajo. — „Slov. Gospodar“ pa številko za številko bobna in vabi: pridite h kmečki zvezi, sprejmemo vas z odprtimi rokami. — Čujemo, da imajo ti agitatorji ponekod uspehe. — Hladnokrvno motrimo vse te prizore. Vemo, da se najdejo neznačaji, ki se v nadi na kake osebne koristi priklopijo zdaj tej, zdaj oni stranki. — Držati nočemo nikogar. Kogar vleče tja, naj gre tja, čim prej, tem bolje. Naj se ne sramuje! Rajši deset zavednih, na višini časa stoječih, odločnih narodnih mož, kakor stotine ljudi brez prave volje in brez jasnih ciljev. — Naša pot je jasno začrtana: dvigati narod potom izobrazbe umstveno do onih vstvarjajočih višin, ki usposablajo vsakega posameznika za gospodarski napredek, buditi in dvigati narodno odločnost, stremljenje po kulturnem delu in pa gospodarske sile v narodu, — to je naš cilj. Kdor hoče z nami, kdor hoče hoditi po potih luči in resnice — dobrodošel; — kogar sili njegovo srce v duševno in gospodarsko suženjstvo, naj sledi vabljenim glasovom klerikalcev. A ne laže naj svetu, da je zaradi vere, ki je baje v nevarnosti, šel tja, ampak odkrito naj prizna, da zato, ker: tam jih je več, morda mi bo tam bolje. „Za vero ne vprašamo“, tako je djal vodja S. L. S. (stranke ljudskih sleparjev) na Kranjskem, za vero ne vprašamo, pravijo tudi agitatorji S. K. Z. (stranke kmečkih zapeljivcev) na Štajerskem. —

V uvažanje vsem, ki psolvajo koga kot „liberalca“ ali ščuvajo zoper „Narodni List“. Včeraj je bil gospod kaplan Dvoršak Blaž iz Slivnice pri c. kr. okrajni sodnji v Šmarju obsojen po § 491. k. z. na 10 K globe ali 24 ur zapora, ker je pristaša narodne stranke pred več ljudmi označil kot „liberalca“ in se izrazil: „nič ga ni prida. Tiste liste (mislil je „Narodni list“) čita“. Tako nizko kazen je dobil le zaradi tega, ker je tožnik g. Jakob Kumerc predlagal milostno kazen. Svarimo pred neprémišljenim psovanjem „liberalcev“ in ščuvanjem zoper list narodne stranke.

Za obrambno delo narodnega sveta je nabral g. Ant. Žižek v Ormožu K 11; gosp. Josip Šinko iz Središča je poslal 41 K in ne 31 kron, kakor je bilo zadnjič pomotoma poročano.

Umrl je v Št. Jurju ob j. žel. dne 25. t. m. g. Fr. Praunseis st., star 71 let. Bil je vrl naroden mož, zvest volilec na slovenski strani. Pogreb je danes.

Nov živinski sejm bode v sredo dne 4. sušca v Petrovčah v Savinski dolini. Drug nov živinski sejem se pa vrši dne 14. septembra vsakega leta v Petrovčah, tako da bodo zanaprej v Petrovčah štirje sejmi na leto.

Poroka. V sredo dne 26. svečana se je vršila v cerkvi v Petrovčah poroka gđc. Terezine Žigan, hčerke g. J. Žigana, veleposestnika v Žalcu, z g. J. Kohout, c. kr. stotnikom v 91. pešpolku v Pragi.

Kap je zadela v Braslovčah g. kanonika Bohinca. Neki berač ga je našel ležati v sredi sobe ter takoj obvestil občane, tako da je mogel zdravnik še pravočasno priti in gosp. kanonika rešiti. Vendar še pa do včeraj ni bil pri zavesti.

Sv. Peter pod Sv. Gorami. Shod za ta kraj nam je c. kr. okr. glavarstvo prepovedalo, češ da so se našli v sosednem Lastničju slučajni difterije ali davice in se je bati, da bi se bolezen razširila. Ne bomo raziskovali, v koliko je prepoved upravičena, in bi bilo to tudi brez pomena. Dobilimo smo poročila iz kozjanskega okraja, iz katerih sodimo, da bi se bilo shoda v Št. Petru udeležilo gotovo nad 500 ljudi, in da je ljudstvo vsled prepovedi silno ogorčeno, ker dvomi, da bi imela prepoved pravično ozadje. Shod v Št. Petru se bo na vsak način v kratkem vršil in opozarjamo že danes vse naše moze v okraju, naj delajo priprave, da bo prvi oficijelni shod narodne stranke v kozjanskem okraju čim sijajnejši.

Idila s kmetov. Sobota popoldne. Gospod kaplan v Št. Janžu na Dravskem polju gredo po cesti. Nasproti jim pride pismonoša s torbo, ki je danes precej polna. „Kaj pa imaš toliko v torbi?“ — „Narodni List“ je prišel.“ — „Kaži!“ — In gospod kaplan vzamejo svoj zapisnik, svinčnik ter si po vrsti zapišejo vse, ki so dobili Narodni List. — In potem Vam tečejo od hiše do hiše k vsem tistim, ki so jih zapisali, in jih rotijo v imenu nebes in pekla, naj vendar ne čitajo tega liberalnega, brezverskega itd. časnika.

Celje. Zastopnik Singerjeve družbe v Celju Ivan Majhoš je poneveril 560 kron in pobegnul.

Na Stanetič-Topolnikovi gostiji v Banovcih na Murskem polju se je nabralo za našo „šolsko družbo sv. Cirila in Metoda 23'02 K. Da bi se našlo mnogo posnemalcev!

Požar. 21. svečana zvečer je v Sp. Pristavi pri Št. Vidu poleg Ptuja pogorelo poslopje Jurija Zemljaka. Živino so še o pravem času rešili, a drugo je vse zgorelo. Z zavarovalnino niti polovica škode ni pokrita.

V Vojniku pri Celju je umrl dne 16. svečana g. Jernej Mačnik v starosti 83 let, oče nadučiteljeve soproge gospe M. Kvačeve. Rajni je služil 10 let neprenehoma pod Radeckijem ter si priboril 3 hrabrostne kolajne, gotovo lepo priznanje in časten spomin na težavna takratna vojaška leta. Po končani vojaški dobi se je naselil v Novi cerkvi kot lesni prekupčevalec, pozneje pa hišni posestnik v Vojniku. Ves čas svojega življenja je bil biserni slovenski rodoljub in veren pristaš slovenske stranke, kar je vedno pokazal ob času volitev. Njegov veličasten pogreb, kojega so se udeležili veterani z zastavo, je pokazal, kako priljubljen je bil med tržani in sosedi. Slava Radeckijevemu junaku!

Razgrajča ranil. V nedeljo 23. t. m. je razgrajal docela opijanjeni mizarski pomočnik Kronawetter, doma iz Kitzege v lipniškem okraju, na Bregu pri Celju pred vilo Lidijo. Ker se je poklicanim orožnikom ustavljal in se vrgel celo na stražmoštra, ga je ta zabodel v levo stegno.

Nemški železničarji v Ptuju so ustanovili podružnico „rajhsbunda“ nemških železničarjev. Pri tej „slavni“ ustanovitvi seveda ni smel manjkati Marckhl.

„Svoji k svojim!“ Za časa krščansko-socialnega kurza v Slovenjem Gradcu so tam navzoči duhovniki zahajali izključno v nemško gostilno Gollcvo. Duhovniki slovenjegraškega okraja bojkotirajo edino narodno gostilno v Slovenjem Gradcu ter hodijo k Nemcem; tudi zahajajo v trgovino Nemca Reitterja, dasi je v Slovenjem Gradcu slovenska trgovina Druškovič-Valenčak. Objavljamo ta dejstva brez vsakih nadaljnih pripomb.

Nova naredba glede lekarn. Ministerstvo za notranje zadeve je izdalo novo odredbo, ki je stopila s 1. febr. t. l. v veljavo; glasom te odredbe sme zahtevati lekarnar od vsakogar, ki pride po zdravila v noči, od 10. ure naprej pa do 6. ure v jutro, 50 vinarjev pristojbine, razun če je zdravnik na recept izrecno zapisal: E. N., t. j. da je zdravilo nujno potrebno.

Naši mestni modrijani so dne 21. t. m. sklenili, delati na vse kriplje na to, da bi se Studentenheim, Jarmerjevo posestvo in cerkveno zemljišče pri Sv. Maksimilijanu priklopili mestni občini. Upamo, da v to ne bode privolila niti okoliška občina niti opat Ogradi, ki ima pri cerkvenem zemljišču glavno besedo.

Narodnjaštvo naših klerikalcev. V nekem kraju blizu Celja (postrežemo lahko s polnimi imeni) se je zgodil sledeči slučaj: Naprednjak je sedel v družbi nekaterih klerikalcev; med njimi sta bila dva kaplana. Pozove jih, naj darujejo za našo šolsko družbo. Eden kaplan se radovoljno odzove. Ko pride naprednjak k drugemu kaplanu, pravi ta: „Za tako družbo ne dam nič.“ Prvi kaplan: „Meni se pa vendar smilijo otroci tam zgoraj ob meji.“ Drugi: „Meni pa nič.“ — Brez komentarja!

Življenje rešil. 12letni učenec Konrad Florjančič iz Poličan je dne 21. t. m. bežal iz šole proti domu in naravnost prek zmrznjenega ribnika v Peklu. V sredi ribnika pa se udere led baš na mestu, kjer je voda 2 metra globoka. Dolgo se je držal dečko na površju in klical na pomoč. Polno ljudstva se je nabralo, a nihče si ni upal na pomoč. Slednjič se ojunaci Baumanov točaj Vinc Čvilak in s pomočjo lestvic je spravil nezavestnega dečka iz vode. Zdravniku se je posrečilo dečka oživiti.

Tatvine v Ptuju. V noči od nedelje na ponedeljek je neznan tat vlomil v tobačno prodajalno gospe Govedič, odnesel 200 kron denarja, mnogo smodk in žepni nož. — Pred nekaj dnevi je nekdo ukradel nekemu častniku kolo. — Tatu še nimajo.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Pri vasovanju so se stegli fantje iz Starenovevasi s svojimi tovariši s fanti iz Bunčan v gostilni g. Franca Babiča v Starivasi ter so umorili 16 letnega fanta Antona Osterc, kmečkega sina iz Bunčan; tudi drugih fantov dosti ter težko ranjenih. — Žalostna prikazen na Murskem polju, o katerem pravi „Slov. Gospodar“, da je vrlo katoliško!

Vučjavas na Murskem polju. Alojz Fluhar, doma iz Bučočevca, je dne 14. svečana ponoči vlomil v hleve, z nožem napadel Lebarjevega hlapca ter ga hotel umoriti. K sreči so prihiteli sosede ter ga gotove smrti rešili.

Podružnica nemškega šulferajna v Celju je imela v l. 1907 štiristointri člane. Ciril-Metodova podružnica pa —?

Slovenji gradec. V poročilu o izvanrednem občnem zboru narodne čitalnice pri nas sta se vrinili 2 pomoti. Gosp. Ivan Kac, ki je izvoljen predsednikom, je župan v Šmartnu, in kot odbornik je bil izvoljen g. Karl Barle, ne dr. Barle.

V Šmartnem ob Paki se je zaročila g. Marija Bezjak, poštarica z g. Josipom Kodretom p. d. Forštnarjem, živinozdravnikom.

Posnemanja vredno. Vrlo narodni so fantje v Rogoznici pri Ptaju. Poslali so ptajskemu glavarstvu izjavo, da ne bodo sprejeli nemških nabornih listkov ter jih bodo vrnili kot nerazumljive. Narodni fantje po drugih krajih, sledite temu zgledu!

V Pobrežju pri Ptaju je 20 letni Janez Klejnsšek ob priliki neke gostije „na preži“ ubil posestnika Forstneriča, ki je še le pred letom se vrnil iz Amerike. Neki fant je plačal Klejnsšku liter vina, da nabije Forstneriča. Klejnsšek je pa z lato preveč temeljito nabijal in prebil Forstneriču lobanjo, da je ta v malo urah izdihnil.

Gorica pri Pragerskem. Peskov hlepec je peljal voz nastelje iz Stražgonje domu. 17 letna delavka Tereza Hleb je šla poleg voza; vsled slabe ceste se voz prevrne in porine dekle v jarek ob cesti, kjer se je zadušilo.

Samomor. V pijanosti je začel pretepati Jakob Čagran iz Vučjevsi svojo mater in očeta; ravno tačas so bili žandarji v vasi; ko so šli k Čagranu ter ga hoteli odgnati v ječo, je šel Čagran v drugo sobo si po obleko; tam si je na oknu vzel britvo ter si vrat prerezal in se takoj zgrudil mrtev na tla.

Bučočevci. Oženil se je Alojz Križan, čevljarji mojster, z viničarko Uršo Poreduš iz Medjimurja.

„Lastni dom“. Ta zadruga, ki je bila do sedaj pod streho „Zveze slov. posojilnic v Celju“ v Schillerjevi ulici in ni imela svojih uradnih prostorov, se preseli s 1. marcem v Rotovško ulico št. 12. (prej pisarna g. dr. Karlovška). Zadruga se je tako razvila, da se naravnost mora nekoliko preustrojiti, zlasti z ozirom na uspešnejše stavbno delovanje, v katerem oziru ima znamenite zasluge. Z ozirom na draginjo na denarnem trgu zadruga tudi nikakor ne more več delati le z dragim kreditom v obliki izposojil s strani drugih denarnih zavodov, ampak si z ozirom na koristi svojih članov mora pomagati tudi s sprejemanjem hranilnih ulog, katere obrestuje po 5%. Zadruga je sprejela na svojem občnem zboru znatno izpremenjena pravila po vzorcu zadruga „Südmärkische Volksbank“ ter bode mogla poslovati tudi v onem smislu, kakor drugje trgovske in obrtne zadruge. Zadruga bode pa zasledovala v prvi vrsti narodnoobrambne svrhe in se držala kakor imenovana nemška zadruga v prvi vrsti načela čuvati slovensko zemljo in slovensko posest. V tem oziru bode se obračala za pomoč k močnejšim obstoječim zavodom, katerim to ne bode v škodo, ampak v prospeh v gmočnem in moralnem oziru. Lastni dom noče biti komur si bodi umazana konkurenca, ampak pošten sotrudnik ostalih narodnih zadrug v delovanju za okrepitev slovenskega gospodarstva, kar se naj na znanje vzame. Zadruga je sklenila zvišati jamstvo združnikov na desetkratni znesek deležev, ki znašajo 20 K in 2 K. Uradne ure so določene začasno na vsako sredo in soboto od 8. do 12. ure. To poročilo na željo načelstva Lastnega doma objavljamo ter zadrugo zaradi hvalevrednega smotra njenega delovanja občinstvu toplo priporočamo.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Premestitev ravnateljstva drž. železnice iz Beljaka. Uradništvo ravnateljstva državne železnice v Beljaku je sklenilo naprositi pristojne železniške oblasti, da se to ravnateljstvo premesti iz Beljaka v kako večje mesto, kjer ne bo pomanjkanja stanovanj in kjer bodo primerne šole za mladino, česar vsega v Beljaku ni. Ravnateljstvo naj bi se premestilo ali v Gradec, ali Celov-

vec ali pa v Solnograd. Ker pride v Beljak še več vojaštva, nego ga je zdaj tam in se namerava zgraditi železniška kurilnica, delavnica, napajo prosilci, da se njih prošnji gotovo ugotovi.

Socijalno-demokratski kandidati v mestnih skupinah za deželnozbornske volitve na Kranjskem so: za Ljubljano Etbin Kristan, pisatelj v Ljubljani in Josip Petrič, strojevodja drž. železnice v Ljubljani; za Radovljico-Tržič Kamnik: dr. Anton Dermota, odvetniški kandidat v Ljubljani, za Idrijo pa Etbin Kristan.

Boj za kranjska mesta. Jutri 28. t. m. se vrše volitve v mestnih okrajih na Kranjskem. Ljut boj se bide med klerikalno-nemško-vladno koalicijo in slovensko napredno stranko. Najhujši boj je v Ljubljani. Tam kandidirajo združeni klerikalci in Nemci dr. Gregoriča in dr. Ravniharja, odnosno da se tem dvem gospodom ne zamerimo, ta dva sta samostojna neodvisna kandidata, podpirana od klerikalcev in vlade in Nemcev. Nemški narodni svet za Kranjsko je izdal odločno parolo, da morajo vsi Nemci za nju glasovati. Ne izrekamo za danes o tej sramotni koaliciji nobene sodbe, govorili bomo po volitvah.

Pri deželnozbornskih volitvah na Kranjskem v kmečkih občinah so propadli na celi črti napredni kandidati proti klerikalnim. Kandidati kmečke stranke na Notranjskem so ostali v veliki manjšini, ravno tako Rus in Merhar, kandidata gospodarske stranke na Dolenjskem. Najbolje se je obnesla napredna kandidatura graščaka Maceleta v Belokrajini proti dvornemu svetniku Šukljeju, ki je zmagal s komaj 200 glasovi večine. Vlada je zadnji trenutek storila lumparijo; na nepostaven način je suspendirala Maceleta kot poštarja; naravno so klerikalci to vest hitro raznesli po deželi in tako onemogočili Maceletovo izvolitev. Klerikalci so zmagali z najhujšim nasiljem.

Pravico javnosti je dalo naučno ministerstvo škofovski gimnaziji v Št. Vidu pri Ljubljani za šolsko 1907.—1908. leto od 1. do 3. razreda.

Smrtna kosa. Umril je dne 24. t. m. v Pragi slavni češki pesnik in pisatelj Svatopluk Čech. Rojen je bil l. 1846. — V Pragi je umrl vsenčiliški profesor dr. Palacký, sin slavnega češkega političnega prvoboritelja in zgodovinarja.

Gospodarski paberki.

Dohodki v kmetijstvu in v drugih panogah gospodarstva ter zvišanje cen živilom.

(Konec.)

Dne 16. prosinca l. 1905. zaklalo se je v nekem mestu na Štajerskem pod uradnim nadzorstvom vola, ki je tehtal 610 kg ter bil kupljen za 409 K, torej kg žive teže po 67 v.

Izdatki pri klanju so bili sledeči:

kupnina	K 409.—
užitinski davek	15'13
za hlev za 2 dni	—'40
za krmo enkrat	—'40
za klanje pristojb.	2'80
plača klavcem	2'—
pet dni shramba mesa	1'53

Skupni stroški K 431.26

Prejemki za odpadke

kožo, loj, noge, jezik itd. K 65.20

Stroški za meso torej K 366'06

Dobilo se je po tem računu mesa z vraščeni kostmi vred 297 kg, bi kilogram stal 1 K 23¼ vin.

Izkupilo se je pa za meso skupaj 457 kron 20 vin.

Nasproti stroškom K 366'06

Pokaže se torej dobiček K 91'14

Ne računši dodatka na kosteh k vagi, ki znaša n. pr. v Gradcu 19% — znaša torej dobiček od navadnega vola 91 K 14 v. In če se pomisli, da kolje mesar takih volov oziroma take živine najmanj 10 glav na mesec, znaša njegov dobiček 911 K 40 v; — če odračunimo stanarino za mesnico in druge stroške visoko po 400 K, ostane še lepa vsota mesečno okroglo 500 kron, — kar da na leto 6000 K. — Nismo pa tukaj računili zasluzka s teleti, svinjami in drugo živino.

Ni torej resnica, da podraži meso kmet, ampak prekupčija ga podraži in sicer mnogokrat, če so prvotne cene za nakup živine nizke, popolnoma brez upravičenosti.

Oglejmo si še drugo vprašanje, namreč, ali bi bilo oziroma ali je zvišanje cen živilom v kmečkih razmerah opravičeno ali ne.

Ni treba posebej dokazovati, da posestvo, kmetija dandanes nese komaj 2% k večjemu 3%. Nasprotnega si ne bo upal nihče trditi, ker bi se naravnost osmešil.

Že z ozirom na to žalostno dejstvo bi bilo opravičeno zahtevati, da se naj tudi stanje kme-

tijstva zboljša, četudi z zvišanjem cen pri pridelkih.

Ravno tako nepobitno dejstvo je ono, da so se kmetijske potreščine v marsičem podražile, ter da kmet dandanes mnogo več potrebuje kakor v prejšnjih časih. Če vse napreduje in si privravlja boljše življenje, — ali se naj kmetu zameri, ako hoče tudi on vsaj nekoliko dostojno živeti? Za to je pa treba zvišati dohodke, to zvišanje pa ne gre samo na ta način, da se pomnoži količina in zboljša kakovost pridelka, ampak mora se istočasno zvišati tudi cena.

Se nekaj. — Poglejmo bilance različnih drugih podjetij, posebno industrijskih. Kar je starejših in solidnih podjetij, vsako obrestuje inventirani kapital od 5 do 20 in še več odstotkov. Tako n. pr. daje zavarovalna družba „Anker“ od akcije po 1000 K dividende 200 K, torej 20%, zavarovalna družba Assecurationi Generali daje od 300 fl C. M. 500 frankov dividende in stoji vrednost njenih akcij sedaj na 15000 oz. 15200 kron. Od industrijskih družb daje n. pr. družba „Dinamit Nobel“ za vsako akcijo po 200 fl dividende 100 K, torej 25%, splošna avstroogrška plinova družba daje od akcije (delnice) po 400 K dividende 120 K ali 30%; — Gössova pivovarna je izplačala zadnjič od delnice po 400 K dividendo po 28 K ali 7%, kraljedvorska cementna tovarna je plačala od delnice po 400 K dividende 56 K, torej 14%, pilzenska akcijska pivovarna je plačala dividendo nad 46% itd.

Kaj sledi iz tega naštevanja? — Gotovo to, da se splošno industriji mnogo boljše godi kakor kmetijstvu. In vendar čitamo dan za dnevom tarjanje po skoraj vseh neagrarnih časopisih, da se industriji slabo godi in da je na tem kriva agrarna politika.

Industrija, trgovina in obrt zvišata cene svojim izdelkom in svojemu blagu, ako se proizvodjalni stroški zvišajo. Isto bi ne smelo kmetijstvo storiti?

Če bi torej kmetijstvo tudi zvišalo cene svojim pridelkom, ne zgodilo bi se to neopravičeno, ampak vsled razmer v svetovnem gospodarstvu in na domačem trgu, — vsled neznosnih razmer v kmetijstvu samem.

Ne pride mi na misel, očitati industriji in drugim proizvodjalnim stanovom, da se redijo na stroške kmetijstva, ker upoštevam njih pridobitne razmere (delo, riziko itd.) — Hotel sem le pokazati, da nikakor ni na mestu, vedno kmetijstvo na odgovor staviti in se nad njim znašati, ampak da je kmetijstvo oni stan, kateremu se mora zboljšanje gospodarskega položaja ne samo z ozirom na važnost tega stanu za človeško družbo in državo, ampak z ozirom na stan sam, njegov trud in njegovo delo le srčno želeti, — četudi z zvišanjem cen njegovih pridelkov.

Dr. Božič.

Cena jaje na dunajskem trgu dne 25. februarja 1908.

jajca v zabojih	à 35 k.	po K 2'—
I-ma jajca v sodčkih	à 36 "	" K 2'—
II-da " " "	à 37 "	" K 2'—
Nižje in gor.-avstrijska	à 37 "	" K 2'—
I-ma štajerska jajca	à 36 "	" K 2'—
II-da " " "	à 37 "	" K 2'—
I-ma moravska " "	à 36 "	" K 2'—
II-da " " "	à 36 "	" K 2'—
Šleska jajca	à 37 "	" K 2'—
Hrvaška " "	à 36 "	" K 2'—
Slavonska jajca	à 37 "	" K 2'—

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K 80
I-ma banatska jajca	à K 79
zgoranjeogrška " "	à K 78
I-ma sedmograška sortirana	à K 80
I-ma nesortirana	à K 78
bosanska jajca	à K 78
I-ma bolgarska jajca	à K 83
II-da " " "	à K —
I-ma srbska " "	à K —
I-ma gališka jajca sortirana	à K 78
I-ma " nesortirana	à K 76
I-ma ruska " "	à K —
II-da " " "	à K —
I-ma srednja jajca	à K 72
I-ma mala " "	à K 66

Zadnja poročila.

Veliko ponarejalnico denarja so razkrili v kaznilnici v Rendsburgu na Nemškem. Dosedaj so aretirali 19 uradnikov zavoda, ki so s tem v zvezi. V nekem predalčku oltarja v kaznilnični kapeli so našli za 10.000 mark (12.000 kron) ponarejenega denarja.

Istra. Te dni so se vršila kompromisna pogajanja med Slovani in Italijani v Istri zaradi preosnove deželnozbornskega volilnega reda za Istro. Dosegel se je sledeči sporazum: Italijani dobe 25, Slovani 19 mandatov (15 Hrvati, 4 Slovenci). Slovanski manjšini se zasigura svobodni kulturni in gospodarski razvoj. Deželni odbor be pod predsedstvom deželnega glavarja imel 5 članov (3 Italijane, 2 Slovane). — Deželni zbor se skliče začetkom marca ter bo o teh zadevah sklepal.

Cesar pojde koncem marca ali začetkom junija v Prago, da si ogleda jubilejsko razstavo.

Volitve na Hrvaškem. Danes in jutri se bje odločilni boj na Hrvaškem. Frankova stranka, ki po svojem programu ne pripoznava skupnosti z Ogrsko in ne pripoznava bana, je v kljub temu sklenila z banom Rauchom kompromis za današnje volitve. Neznajčajnejše stranke ni na Hrvaškem. — Ban Rauch je v zadnjem obupu poskusil vsa sredstva vreči hrvaško-srbsko koalicijo. V svojih listih je še včeraj razširil drzno laž, da mu je koalicija ponudila kompromis. — A vse to mu ne bo pomagalo nič. Koalicija izide zmago- nosno iz volitev.

Na Češkem so se vršile včeraj druge volitve v nekaterih izmed onih okrajev, kjer pri prvih volitvah ni prišlo do končnega rezultata. Volilo se je tokrat v 11 čeških in 2 nemških okrajih. V 2 čeških in 2 nemških vol. okrajih so druge volitve jutri 28. t. m. V 11 čeških okrajih je zmagalo pri drugih volitvah 6 agrarcev, tako da imajo češki agrarci od 49 mandatov v kmeč- kih okrajih že 40 v svojih rokah. Izvoljen je bil tudi Mladoček dr. Kramaf. Ožje volitve so dne 2. marca. — Danes 27. t. m. volijo mesta na Češkem.

V Št. Vidu pri Grobelnem je umrl včeraj 27. t. m. ob 7. uri zvečer gostilničar in posestnik Karl Beuc, star 47 let.

Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali ženi- tovanjski gosti pri Žiganu v Žalcu po g. Edv. Kaku znesek 18 K 4 vin. Živelj darovalci in po- snemalci.

Brzobjavi.

Ptuj, 27. febr. Ptajski nemškutarji so tožili učitelja Klemenčiča s Črne gore, češ da je na Štajercijanskem shodu tamkaj razgrajal. Pri da- našnji sodnijski obravnavi pa so pogoreli. Heil „Štajerc“!

Praga, 27. febr. Pri današnjih deželnozbor- skih volitvah iz mestnih skupin so v čeških me- stih po večini prodrli Mladočehi. Čehi so iztrgali Nemcem mestni mandat Budjejevice.

Zagreb, 27. febr. Vlada propadla pri volitvah v sabor na celi črti. Koalicija izšla iz boja zma- govito. Niti eden vladni kandidat ni izvoljen. Volitve so se zvršile mirno brez pre- livanja krvi. Jutri še voli 28 okrajev. Velika ve- čina koaliciji sigurna.

Ker se je v tiskarni pokvaril motor, se je današnji list zakasnil. Cenjeni na- ročniki naj nam oprostijo.

Izjava.

Jaz podpisani vzamem nepremišljene besede nazaj, s katerimi sem žalil polzelske gospode učitelje ter se za- hvaljujem na odstopu nadaljnjih korakov.

POLZELA, dne 26. svečana 1908.

Jožef Čmak.

Društvene vesti.

Savinjsko učiteljsko društvo zboruje dne 5. sušca t. l. ob 9. uri popoldne na Gomilskem. Dnevni red: 1. Na- znanila predsedstva. 2. Gorenjsko, predava tov. g. Iv. Jakše s pomočjo skioptikona. 3. Pobiranje udnine. 4. Predlogi in nasveti. K mnogobrojni udeležbi vabi

R. Vrabi, t. č. predsednik.

Čitalnica v Šmarji pri Jelšah priredi v nedeljo, dne 1. marca 1908 veselico v prostorih gosp. Ivana Habjana: A) Koncert. B) Gledališko predstavo: Raztresenca. C) Prosta zabava in ples. Svira šmarska godba. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži po eno krono, stojišča po 30 vin. K mnogobrojni udeležbi vabi najljubše odbor.

Narodna čitalnica v Gornjemgradu priredi dne 2. marca t. l. ob 8. uri zvečer predpustno maskarado v dru- štveni dvorani. Vstop dovoljen samo vabljenim in po njih vpeljanim. Vstopnina za osebo 1 K. K. obilni udeležbi vabi odbor.

Trbovlje. Tukajšnji diletantje prirede dve gledališki predstavi v zvezi s „Pazniškim in delavskim podpornim društvom“ dne 1. marca 1908. zvečer ob 8. uri v dvorani g. Forteja na Vodah 1. „Pot do srca“, 2. „Trije tički“ s plesno veselico. Vstopnina: I. prostor 1 K 50 vin. II. 1 K. III. 70 vin. IV. 50 vin. stojišča 30 vin. Med predstavo in pri plesu sodeluje godba na lok zgoraj omenjenega društva. K obilni udeležbi vabijo najljubše prireditelji.

Bralno in pevsko društvo „Maribor“ v Mariboru. Kakor navadno, priredi tudi letos Bralno in pevsko društvo „Maribor“ na pustni torek, dne 3. sušca t. l. v mali dvorani v I. nadstropju Narodnega doma ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin. za osebo. Člani so vstopnine prosti. Maske dobrodošle. Nemaskiranim je dovoljen vstop le s šepicami, ki se bodo prodajale pri blagajni.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje v čer- tek 5. sušca t. l. ob pol 11. uri dopoldne v okoliški šoli. Vzpored: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Razna dela pri čebelah med letom, poroča tovariš Wesiak. 4. Poto- vanje v Prago. por. to. Klemenčič. 5. Druga prostovoljna predavanja. 6. Slučajnosti in nasveti. Pričakovati je polno- številne udeležbe.

Brezice. Poročal sem vam zadnjič, da priredi Brežiški Sokol na pustno nedeljo veliko maskarado, in da se je oglašil k tej maskaradi v sodelovanje slavni amerikanec Bufalo Bill. Objubil sem vam tudi poročati, če bom izvedel kaj izza kulis veselicega odbora; skušal sem podmititi ude in njim ponujal ogromne svote, da bi mi kaj tajnosti izdali. A zaman. Molčijo kakor grob. Izdali so se pa sami, kajti njihove priprave niso mogle ostati prikrite. Včeraj se je pripeljalo sedemnajst velikih vozov, napolnjenih z vsako- vrstno zverino plemenitih arabcev, spremljani od zastopnikov vseh divjih in kulturnih narodov severne in južne Amerike. Velikanski hlevi Narodnega doma so prenapoljeni te zveri- njadi in krasne sobe so zavzeli ti narodi, tako da domačin ne najde več tam prenočišča. Vse to se bo videlo na pustno nedeljo združeno v velikanski dvorani Narodnega doma, kjer se postavljajo šotori, tabori, telekinematografi itd. V vsakem stanovanju je centralna kuhinja, vinski avtomati, centralne prodajalne, vodovodi, telefoni, električna razsvet- ljava, cestne železnice, spenjače in zrakoplavi, umetna drsališča, javne kopelji, športne naprave vseh vrst itd. itd. Glavno je pa, da vam poročam, in v to sem pooblaščen, da so se cene za vstopnino znatno znižale, tako da plača ne- maskirana oseba, (ki dobi pri blagajni lepo šepico) 1 K 50 v. obitelj (tri osebe) tri krono in maske eno krono, povrh tega pa pravijo, da se še dajo „zglihati“. „Glihal“ se pa gotovo gotovo ne bo noben, ker se vendar mora veliki deficit soko- skega plesa pokriti. V zadnjem času smo slišali, da hočejo tem tujim narodom prirediti v pomoč tudi domači narodi v svojih nošah. Vse te priprave kažejo, da bude na pustno nedeljo v Brezicah „vrenje“, kakršnega še Narodni dom ni videl. — Kdor ne verjame, pa naj pride pogledat.

Pilatuš.

Železničarji na Pragerskem priredijo v nedeljo, dne 1. sušca t. l. v gostilniških prostorih g. Pošauka (Grundner) plesno veselico. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 vin. Pri veselici svirajo mariborski žrnalini. Eventuelni čisti dobiček se porabi za nakup železničarske knjižnice, katera je na Pragerskem jako potrebna.

„Mariborski Sokol“ napravi v nedeljo dne 8. sušca 1908 pešizlet čez Št. Ilj-Plač-Arnovž in nazaj. Odhod iz Maribora ob 12. uri 55 min. popoldne in sicer iz južnega kolodvora z vlakom do Št. Ilja, odtod naprej potem peš. V slučaju, da bi bilo vreme predpoldne dvomljivo, se snidejo izletniki isti dan predpoldne ob 11. uri v restavraciji Narod- nega doma v Mariboru, in določijo takrat, ali se pešizlet priredi ali ne. — Prijatelji narave dobrodošli. Na zdar!

Odbor.

„Mariborski Sokol“ priredi v nedeljo, dne 5. malega srpana 1908 v starodavnih Rušah javno telovadbo, zdru- ženo z veliko ljudsko veselico. Svoje sodelovanje so že ob- ljubila nekatera telovadna, kakor tudi druga narodna društva. — Opoza jama že sedaj na to prireditv ter prosimo, da se tudi ostala društva pri svojih prireditvah ozirajo na to. Na zdar!

Odbor.

Dijaška kuhinja v Ptuj. Prvega pol leta tekočega šolskega leta so darovali za to kuhinjo: Okrajni zastop ptuj- ski 400 K, posojilnica v Gornji Radgoni 40 kron, okrajna posojilnica v Ormožu in Makolah po 30 K, okrajna posojil- nica v Ljutomeru 10 K. Gg. Brendič Miha 24 K, dr. T. Hor- vat, dr. Fr. Jurtela, Andrej Jurtela, prof. v Moskvi in Jos. Zelenik po 20 K, Kušar Janez s Helena 10/31 K, Dr. Ant. Brumen, c. kr. komerc. svetnik A. Jurca, prof. A. Kolarič, dr. Schmirmaul iz Rajhenburga, c. kr. višji davčni upravitelj A. Stepic po 10 K, Havelka, trgovec, Ks. Hrovatin, c. kr. pošt. asistent, M. Koje, c. kr. davčni oficijal, Komljanec, Lenart Fr., trgovski knjigovodja, M. Lendovšek, župnik v Makolah, F. Pšunder, mestni vikar, Senčar Al., trgovec, Selinšek L., minorit, dr. B. Stahec in c. kr. davčni upravi- telj Fr. Toplak po 5 K, Prof. M. Cilensok, Meško Ksaver, župnik pri Mariji na Zili in Al. Pinterič po 4 K, Bratkovič Kazimir, c. kr. notar, dr. Lapajne in Letonja Fr., kaplan v Vitanju po 3 K, Koser Fr., c. kr. poštar v Juršincih, Kropiv- sek Val., mestni kaplan, gđc. Luknar in Ferdo Skuhala po 2 K, Jager, mestni kaplan, Trfaenik Jos., kaplan na Haj- dini in Zupanc Jos. po 1 K. Razen tega so darovali živil nekateri roditelji podpirancev in sicer: Brus Ant., Golob Fr., Kanceler Ant., Karner, Kegl, Kuhar, Osojnik, Pihler in Toplak. Odbor Dijaške kuhinje se toplo zahvaljuje vsem dobrotnikom pa prosí tudi zanaprej blagohotnih podpor.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslal gospod dr. Radoslav Pipuš v Mariboru darilo 100 K. Slava vrlomu, rodoljubi!

Za družbo sv. Cirila in Metoda naj se nabirajo skrbno rabljene jubilejne znamke, te utegnejo v doglednem času dobiti precejšnjo vrednost. — Tudi stari denar zlat, srebrni ali bakren, družbi dobrodošel.

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali za januar in februar mesečno 1 K po g. Otmarju Golobu, not. kandidatu v Kozjem, sledeči rodoljubi: dr. Janko Barle, c. kr. notar; Ant. Tomišek, not. kandidat; Otmar Golob, not. kandidat; dr. Fr. Žiher, c. kr. sodni pristav; Ant. Mulec, c. kr. sodni oficijant; Rupert Brovet, c. kr. davčni upravitelj; L. Jerše, c. kr. davčni oficijal; Dragan Bernard; c. kr. davčni pristav; Žitko Kuhar, c. kr. sodni kancelist; dr. Fr. Jankovič, zdrav- nik, in dež. poslanec; K. Presiček, not. uradnik, Ljud. Ulčar, učitelj; Deng in Pleterški, trg.; Jos. Druškovič, trg.; Ivan Vrkljan, pos.; Jos. Kovačič, pos.; gospa Štef. Jerše, c. kr. davč. ofic. soproga. Tem častitim rodoljubom: „Slava!“ — Družba razpolaga še z večjim številom nabiralnih pol za narodne davkoplačevalce in se nadeja oglasov iz raznih slo- venskih krajev.

Družba sv. Cirila in Metoda prosí vse gostilničarje, oziroma nadzorovatelje pabiralnikov, naj vsaj do 24. t. m. nabiralnike izpraznijo in doneske pošljejo naravnost družbi, ne pa na uredništva listov. Navedejo naj tudi številko nabiralnika, oziroma iz katerega anglejčka pošljejo, ker le na ta način nam je mogoče imeti vse stvar v evidenci.

Družba sv. Cirila in Metoda javlja, da se je pro- dalo računskih, oziroma gostilničarskih listkov od 1. oktobra

do konca decembra 1907 58.670, meseca januarja pa 20.577 komadov. V letu 1907 je dobila družba zanje 845 K 76 v. Veliko je še v esnici prav dobrih gostilen, kjer jih še ni- majo; zatorej se prosí g. gostilničarje, da jih naroče in zavede Slovence, da jih po vseh gostilnah zahtevajo. — Odjemalci imajo 10% popusta.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dobila za razpečani narodni kolek v letu 1907 — 1908 K 23 vin. Do sedaj je nesel narodni kolek to leto največ. Skrbeti mo- ramo, da 1908 prekoračimo svoto 5000, katera se je tudi v proračunu vstavila. Na delo, da ne bomo nazadovali.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dala napraviti 10.000 komadov sprejemnic v nadi, da prevzame vsak podružnični ud po eno. Toda preteklo leto se jih je prodalo le za 93 K 64 v. a družba je dala za nje, seveda za vse skupaj 600 K. Prosi se toraj slavne podružnice in slovenske rodoljube, da jih skušajo spraviti v denar. Vsaka podružnica naj bi jih rabila kot vstopnice za nove člane. Vaprejemnica stane 20 v.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dobila na volilih leta 1907, skupaj 3.295 K 90 vin. Slovenci, spom- nite se prepotrebne šolske družbe!

Poslano.

V Nar. listu št. 4 od 23. prosinca t. l. sem pisal od- prto pismo tukajšnjemu župniku g. Janezu Kozincu in ka- planu g. Blažu Dvoršaku, v katerem sem ju sumničil, da sta onadva pisala članek v „Slov. Gospodarju“, v katerem sem bil jaz blaten.

Ker mi je gospod župnik s častno besedo potrdil, da ni on v zvezi z dotičnim člankom, ker mi je gospod kaplan pisмено potrdil, da on ni pisec tistega pamfleta in da se mi bo dotični dopisnik v svojem času sam predstavil, lojalno izjavim, da ni bilo dotično pismo prav naslovljeno in pred- bacivanje tema gospodoma neutemeljeno. Da sem tam spravlil besedo „šnopsar“ v zvezi z gospodom župnikom, se je le slučajno pripetilo.

Slivnica, dne 25. svečana 1908.

Tomaž Kurbus
nadučitelj.

Zahvala.

Slavna posojilnica in štedilnica v Velenju je podarila letos 10 K za tukajšnje uboge učence. Za ta velikedušni dar izreka podpisani v imenu revnih solarjev imenovanemu zavodu najpristrčnejšo zahvalo.

Davorin Krajncič, nadučitelj.

TRGOVCI!

Proda se skoro še novi 2 vrati, pet velikih izložbenih oken vse z železnimi rolo in z brušenimi šipami in ene steklene sobne vrate po zelo nizki ceni.

Vse natančneje se izve v trgovini

R. STERMECKI, Celje.

Ženitne ponudbe!

Dva večja obrtnika, samostojna, starost 26 let, v lepem kraju na Spod. Štajarskem, želita resnega spoznanja z blagima gospodičinama s primerno izobrazbo, starost 20 do 24 let, kate- re imajo veselje do obrti, s premoženjem od 6000 kron več.

Prvi: — Trgovec z raznim blagom, kakor tudi vinom, žganjem, poljskimi pridelki in časovnimi predmeti.

Drugi: Veleposestnik, mesar, trgovec z živino, lesom in posestvi.

Varčne, primerno lepe, svobodomiselné imajo prednost! Resne ponudbe z novo fotografijo, katera se vrne. 50 2 -1

Na prvega pod imenom „Veda“; na dru., ga pod imenom „Misel“. — Vse na upravništvo „Narodnega lista“. Molččnost strogo zajamčena!

Zahvala.

Franc Habjanič, posestnik v Jurovcih, se zahvaljujem kot soprog

Margarete Habjanič

vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so se udeležili njenega pogreba. To je bil dokaz, kako je bila priljubljena pokojna daleč naokrog, ker se je toliko ljudi udeležilo pogreba. Še enkrat se zahvaljujem pevcem za njihov trud in nosilec in vsem Jurovcanom, Šentvidčanom in gospodom iz Ptuj, ker so se v tako lepem številu udeležili pogreba.

Jurovci, dne 26. svečana 1908.

53 1

Franc Habjanič, soprog; Avrelija Habjanič, rejenka

Pazite

letos pri
kupovanju
oblek in
drugega
manufak-
turnega
blaga na
trgovsko
hišo

R. Stermecki,
Celje, v kateri
se mora zaradi pre-
zidavanja trgovine
velikanska zaloga
novodošlega spo-
mladanskega in
letnega blaga po-
polnoma odprodati.
— Cene čudovito
nizke. Vzorci proti
vrnitvina vsestrani
franko in zastoj.

Vinogradniki pozor!

Prodajam trsje v velikih množinah po sledečih cenah:

l. rizling na rip. portalis	1800 k.	po 16 v k.
silvanec " " "	1200 " "	18 " "
l. rizling " vit. solonis	1200 " "	16 " "
posip " rip. portalis	2700 " "	18 " "

Se priporočam

45 3-2 **Josip Kolarič,** trsničar.
Sv. Bolfenk pri Središču, 17. febr. 1908.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart
7 52-9

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni in
barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane
z eno ali dvema kolona-
nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učitelj-
stvo, župnijske urade, okrajne zastope, učiteljske
zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike,
notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po origi-
nalnih tovarniških cenah

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami
od najpreprostejše do najfinejše.

Albumi za slike, dopisnice in
poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine
so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznano dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

Josip Repič

mizarski mojster na POLZELI
priporoča cenj. občinstvu svoje izvrstne mizarske izdelke
vsake vrste ter se priporoča za naročila. Iste tudi
mizarskih pomočnikov.

36 23-2

Službo oskrbnika

Želi nastopiti takoj absolvent vinorejske šole s prav dobrimi
spričevali in dolgoletno prakso, posebno v novih vinograd-
skih nasadih. Pojasnila daje upravništvo našega lista. 49

Zabavni večer

s prijaznim sodelovanjem „Šoštanjske narodne
godbe“, vrši se na pustni torek, dne 3. marca
v veliki dvorani moje gostilne v Žalcu.

Za obilen obisk se priporoča

54 1

Franc Virant, gostilničar.

Inteligentni

27 letni trezni mož, sodnijsko neomadeževan slov.
in nemškega jezika v govoru in lepi pisavi popol-
noma več želi kot začetnik v kako pisarno, h
kakemu časopisu, kot sluga k zdravniku ali v
drugo primerno službo z malo začetno plačo.

Prijazne ponudbe naj se blagovolijo poslati na:
52 2-1 **Josip Soič,** pošta Velenje (Štajarsko).

Adolf Bursik

čevljar v Celju, Gledališka ulica št. 9

izdeluje vse različne vrste
obutal v modernih fazonah
in po solidnih cenah.

5

52-8

Deklica

16 let stara, pridna in po-
štena, ki je bila že nekaj
časa v trgovini, se želi po-
polnoma izučiti v tej stroki.
Cenjene ponudbe se naj bla-
govolijo uposlati na: **Poste restante št. 16 pošta**
51 3-1 **ŽALEC.**

8 18-9

Ljutomerčana

zajamčeno pristno vino le iz ormož-
kega okraja raznih letnikov ima
veliko množino
po nizkih cenah **na prodaj**

Kletarsko društvo v Ormoži.

Prodajam

40 3-3

hmeljske droge

po ugodni ceni. — Kupim hmelj
po dnevni ceni.

EMERIK KUKETZ, Žalec.

Deklica

15 let stara, pridna in poštena, slovenskega in
nemškega jezika popolnozmožna, ki je obiskala
tudi meščansko-dekliško-šolo v Celju in ima
veselje do trgovine, želi v kako večjo trgovino
z mešanim blagom kot učenka (praktikantinja)
vstopiti. Cenjene ponudbe se blagovolijo upo-
slati na **upravništvo tega lista.** 34 3-3

46 5-2

Tehtnice in
uteže vsake vrste,
sprejme
v popravilo

Iv. Rebek, ključavničar, Celje

Preskrbi tudi preizkušnje pri meroizkusnem uradu.

Kdor želi kupiti uro, srebrnino ali zlatino,
— naj se obrne na največjo in najcenejšo tvrdko —

Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velikanska zaloga niklastih, jeklenih, srebrnih in zlatih
žepnih ur, budilk, vsakovrstnih stenskih ur, srebrnih in zlatih
prstanov, uhanov, zapestnic, verižic, priveskov itd. Velika
izber **očal, naočnikov,** zdravniških in drugih **termo-**
metrov, barometrov, tehtnic za vino, mošt,
žganje itd. Prosim, **oglejte** si mojo trgovino in zalogo.

Velika delavnica za vsakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Naročite cenike, katere razpošiljam
zastonj in poštne prosto. 102 26-12

Točna postrežba! Nizke cene!

